

Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Právo a právní věda

Katedra právní teorie

Diplomová práce

**Prostituce z psychologického, sociologického a
právního pohledu**

Lucie Bohatová

2009/2010

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Prostituce z psychologického, sociologického a právního pohledu zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.“

V Brně dne 29. 03. 2010

Lucie Bohatová

.....

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí práce JUDr. Drahomíře Houbové, CSc. za odborné vedení mojí diplomové práce, za cenné rady a připomínky.

OBSAH:

Úvod	6
1 Prostituce jako pojem	8
2 Historie a formy přístupu k prostituci	10
2.1 Historie prostituce.....	10
2.1.1 Starověk	10
2.1.2 Středověk	11
2.1.3 Novověk.....	12
2.2 Prostituce v Čechách až po současnost	13
2.3 Formy přístupu k prostituci.....	15
3 Druhy prostituce	18
3.1 Ženská prostituce	18
3.2 Mužská prostituce.....	20
3.3 Dětská prostituce.....	20
3.3.1 Formy dětské prostituce	21
3.3.2 Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí	23
4 Příčiny prostituce	25
4.1 Teorie vzniku prostituce	25
4.1.1 Biologizující teorie.....	25
4.1.2 Psychologizující teorie	26
4.1.3 Sociologické teorie.....	26
5 Právní úprava prostituce.....	28
5.1 Mezinárodní právní úprava	28
5.2 Právní úprava v rámci českého právního řádu	32
5.3 Výpověď Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob	36
5.4 Návrh zákona o regulaci prostituce.....	39
6 Trestné činy souvisící s prostitucí	43
6.1 Vymezení trestných činů	43
6.2 Organizovaná prostituce	47
6.3 Statistiky trestných činů souvisících s prostitucí.....	48
7 Psychologické a sociální dopady prostituce	49
8 Prevence	50
9 Komparace právních úprav vybraných zemí.....	52

10 Náměty de lege ferenda	54
Závěr	56
Summary.....	58
Seznam použité literatury	60
Příloha č. 1	64

Úvod

Sexualita ovlivňuje velkou část našeho chování. Jde o souhrn projevů lidského chování a citění, který vyplývá z tělesných a psychických rozdílů mezi pohlavími. V případě, že člověk sexuálně strádá, může se to projevit navenek nejrůznějšími způsoby, někdy až hraničícími se zákonem a trestnou činností. Jednou z forem sexuálního chování je i prostituce. Prostituční chování je v každé společnosti mnohem častějším jevem a provází lidstvo celou jeho historií.¹ Existuje již od starověku a v současnosti je velmi diskutovaným problémem. Státy si nejsou jisté, jaký postoj k ní zaujmout. Žádné řešení se nejeví jako nejvhodnější. S provozováním prostituce souvisí spousta negativních jevů, které ohrožují vnitřní bezpečnost naší země. Může se jednat pouze o vlezlé nabízení sexuálních služeb prostitutkami obtěžující jiné občany, ale také o trestnou činnost jako je obchod s lidmi, vraždy prostitutek, drogová kriminalita, komerční sexuální zneužívání dětí a různé formy organizovaného zločinu. Prostituce sebou přináší také zdravotní a sociální problémy. Negativní vlivy prostituce postihují i děti a mládež. Současná právní úprava problémy spojené s prostitucí účinně neřeší.

Cílem diplomové práce je analyzovat prostituci jako celospolečenský problém a zjistit, zda je vhodné zavést konkrétní právní úpravu pro poskytování sexuálních služeb. Hlavním cílem je pak navrhnout nejvhodnější řešení situace v České republice, tedy zda ji zakázat, upravit zákonem nebo neregulovat a trestat pouze trestné činy s ní spojené. K vypracování diplomové práce byla použita metoda analýzy a komparace.

V práci je vycházeno z vládního návrhu zákona o regulaci prostituce z roku 2005, který byl prvním pokusem o úpravu problematiky prostituce na národní úrovni. Z důvodu stálé platnosti Úmluvy OSN o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob tento navrhovaný zákon nevstoupil v platnost. V roce 2008 byl pak zastupitelstvem hlavního města Prahy vypracován nový návrh zákona o regulaci prostituce. Tento nicméně téměř ve všech aspektech vychází z původního vládního návrhu z roku 2005, a protože se mi oba návrhy zákona jeví jako identické, později navrhnutým zákonem o regulaci prostituce se v práci nebudu zabývat. Ani jeden z navrhovaných zákonů se nedostal k projednání do Poslanecké Sněmovny ČR.

¹ MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999, s. 9-13, s. 87.

Diplomová práce je rozdělena do deseti kapitol. První kapitola se zabývá pojmem prostituce. V následující kapitole je popsán historický vývoj prostituce od starověku až po současnost a zároveň přístupy, které k prostituci lze zaujmout. Mezi ně patří aboliční, reglementační nebo represivní přístup. Kapitola třetí pak popisuje druhy prostituce, které, kromě dělení na prostituci ženskou, mužskou a dětskou, mají několik forem jako je prostituce pouliční, barová, bytová, hotelová, privátní a v současnosti stále více populární tzv. eskort služby. Popsán je také Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí. V kapitole čtvrté jsou rozebrány příčiny vzniku prostitučního chování společně s teoriemi, které zdůvodňují vznik prostituce. Následující kapitola je věnována legislativní úpravě a to jak mezinárodní, tak úpravě vnitrostátní. Analyzován je také dosud nepřijatý návrh zákona o regulaci prostituce. Kapitola šestá se věnuje trestným činům, které souvisí s provozováním prostituce. V sedmé kapitole jsou charakterizovány důsledky, které v souvislosti s provozováním prostituce vznikají, a kapitola osmá je zaměřena na prevenci. Devátá kapitola pak srovnává právní úpravy vybraných zemí Evropské unie. V poslední kapitole je představen návrh, který je podle mého názoru nejvhodnější k řešení situace.

1 Prostituce jako pojem

Obsah pojmu prostituce se v dějinách měnil. Pod pojmem prostituce si dnes můžeme představit daleko více činností, například i ukájení pohlavního pudu prostřednictvím telefonické komunikace nebo přes internet, což v dobách dřívějších ani nebylo možné. Vládní návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2005 však za prostituci považuje pouze situaci, kdy dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou poskytující službu a osobou, která služby využívá.²

Výraz prostituce pochází z latinského slovesa *prostituere*, což znamená nabízet se, veřejně vystavovat. Dle Urbana a Dubského: „je jedním z nejstarších sociálních jevů porušujících normy sexuálního chování.“³ Existuje spousta definic prostituce, ale žádná z nich není vyčerpávající. Dle mého názoru, tou nejvýstižnější definicí je, že se jedná o „*specifický druh podnikání (obchodu), jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb za úplatu. Jedná se o jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít pouze o klasickou soulož, čili koitus, ale o dotýkání se těla jakékoliv části těla jiného, sebeukájení, pokud jsou prováděny za úplatu. Úplata nemusí mít pouze finanční podobu, ale může mít i jinou formu, např. získání určité výhody, poskytnutí protislужby, protekce.*“⁴ Z uvedeného tedy vyplývá, že základním pojmovým znakem je zde jakási úplata, ať již peněžitá, hmotná nebo v podobě určité výhody. Kdyby zde úplata nebyla, nejednalo by se o prostituci. Také kdyby zde nebyl přímý kontakt s jinou osobou, nejednalo by se o prostituci. Dalším znakem je chování prostitutky respektive prostituta, které má pro klienta sexuální význam a směřuje k uspokojení jeho potřeb. Nemusí jít pouze o poskytování sexuálních služeb opačnému pohlaví, ale i o poskytování těchto služeb pohlaví stejnému. Existuje tedy prostituce heterosexuální, homosexuální ale i méně častá prostituce transsexuální. A jako čtvrtý znak lze uvést, že vztah mezi klientem a prostitutkou má podobu neutrálního citového vztahu.

I když má člověk eticky zakódovaný monogamní svazek, často tíhne k promiskuitě a vyhledávání neosobního pohlavního styku. Ve společnosti stále převládá názor, že existuje vyšší sexuální aktivita mužů a pasivní povolnost žen,

² Vládní návrh Zákon ze dne... .. 2005 o regulaci prostituce [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/navrh.pdf>>.

³ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 130.

⁴ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 131.

což se stalo obchodním artiklem, kterým prostitute bezesporu je. Většinu prostituujících osob tvoří právě ženy a většinu klientely naopak muži. Ženám přináší rychlý a snadný výdělek a pro muže je jakousi oázou svobody, kde mohou bez trvalých závazků uspokojovat své sexuální potřeby.⁵ Je však nutné si uvědomit, že takovýto obchod může mít i spoustu negativních důsledků, jako je například rozvrat doposud fungujícího manželství a rodinných vztahů, ohrožování veřejné morálky, ale i přenos pohlavních nemocí, z nichž nejzávažnější je v současnosti HIV/AIDS. Navíc prostitutky často končí na okraji společnosti jako bytosti psychicky a fyzicky zcela na dně.

Prostituce je závažným společenským problémem a patří do oblasti sociální patologie. Sociální patologie je označení všech společensky nežádoucích jevů a stanovení toho, co je patologické, závisí na tom, co daná společnost považuje za normální.⁶ Prostituce je považována za druh deviantního chování, se kterým může souviset i řada trestných činů, kterým se budu věnovat v pozdějších kapitolách.

⁵ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 55.

⁶ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 53.

2 Historie a formy přístupu k prostituci

2.1 Historie prostituce

„Prostituce bývá často označována jako nejstarší řemeslo světa.“⁷ Fakticky ovšem skutečným řemeslem není, ale je známa z většiny rozvinutých kultur.⁸ V původních společnostech, například u Babylóňanů či Féníčanů, existovala i její posvátná forma- tzv. chrámová prostituce. Chrámová prostituce se vyskytovala již v době tři tisíce let před našim letopočtem a je spojena s chrámem určitého božstva. Byla vykonávána ve veřejných zařízeních, které byly součástí chrámů, a byla bisexuální, takže se jí oddávali jak muži, tak ženy. Již z Mezopotámie se dochovaly zprávy o nucené chrámové prostituci, kdy se ženy musely oddat každému, kdo jim hodil do klína minci. Šlo nejspíš o obětování se počestné dívky bohyni.⁹

Další formou prostituce byla prostituce pohostinná. Znamenala pro kohokoliv, kdo by překročil práh domu, že stane se roven členu rodiny a jedním z projevů rovnosti bylo, že muž přenechal tomuto muži postel i ženu. Tento druh prostituce trval do 4. století n.l. a je znám zejména od Féníčanů.¹⁰

I prostituce zaznamenávala období rozkvětu a uznání ve společnosti, které bylo vystřídáno snahou po jejím potlačení a kriminalizaci. Avšak ani církevní ani světské síle se problém prostituce vyřešit nepodařilo a zůstává v našich městech i nadále. Cílem této kapitoly je naznačit, že prostituce není pouze jevem 20. století, ale je jevem starým jako lidstvo samo.

2.1.1 Starověk

V Athénách a Korintu hrály lehké ženy a prostitutky obrovskou roli. Ve starém Řecku byla prostituce označována jako Venušina služba a ovládala různé oblasti života. Hlavně byla používána v boji proti homosexualitě, která byla ve starověku velice oblíbená. Zákonodárci chtěli zajistit klid a bezpečí slušným ženám a tak Solón, filozof a zákonodárce, nechal zřídit nevěstince, do kterých nechal nakoupit mladé otrokyně a ustanovil nízké vstupné.¹¹ Zde nacházíme první zmínku o zřízení legální prostituce, jejímž cílem byla ochrana dívek a žen. Solón se také

⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 55.

⁸ Prostituce. *Wikipedia* [online]. Změněno 14. března 2010 [cit. 2010-03-23]. Dostupný z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Prostituce>.

⁹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 61.

¹⁰ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 13.

¹¹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 56.

snažil omezit řádění nemravů, které kazily dívky a chlapce, a zasadil se o přijetí zákona, podle kterého měly být kuplíři potrestáni smrtí.¹²

Lehké ženy, nazývané také Venušiny služebnice se dělily do tří skupin. Nejnižší postaveny byly tzv. **dikteriady**, které měly nízké příjmy, podléhaly nižším úředníkům a musely nosit oblečení určité barvy, aby se odlišily od počestných žen.¹³ Šlo nejčastěji o otrokyně, které pracovaly pro veřejný dům a vystavovaly se v jeho oknech nebo dveřích. V dnešních dnech je chování dikteriad typickým znakem malých nevěstinců. Někde uprostřed stály tzv. **auletridy**, hráčky na flétnu a tanečnice, které podle Vaníčkové dnes připomínají ženy pracující v erotických klubech.¹⁴ Nejvýše byly tzv. **hétery**, jejichž příjmy byly vysoké a neplatila pro ně téměř žádná pravidla. Prostitutky byly pro stát velice důležité, protože mu z prostituce plynuly značné daně, z nichž byla financována stavba lodí a výzbroj pro vojsko.¹⁵

V Římě byla velice oblíbená mužská prostituce a veřejná prostituce jako taková se objevovala spíše při slavnostech než v běžném životě. I tak měly nevěstky výjimečné postavení. V Římě byla ovšem v 5. století před našim letopočtem zavedena cenzura a prostitutky nesměly svědčit u soudu, uzavírat manželství anebo zanechat závěť.¹⁶

2. 1. 2 Středověk

Středověk je obdobím, které bylo velice ovlivněno křesťanstvím. Křesťanství samo o sobě vyzývá k cudnosti a zdrženlivému sexu, což je úplným opakem prostituce. Ale i církve se s prostitucí musela smířit, neboť jí z ní plynuly určité výhody, jako byly příjmy z domů, které pronajímala správcům nevěstinců.¹⁷ Zde je možné si povšimnout, jak i pro tak posvátnou instituci jako je církve, je prostituce výhodným obchodem.

Ve vrcholném středověku byly pro vojáky a bohaté měšťany zřizovány zábavní domy, ve kterých měly ženy tam pracující určité výhody. Nesmělo se jim ubližovat a okrádat je o mzdu. Ženské domy spravovalo sice město, ale muselo odvádět církvi část výnosů. Středověkou prostituci tedy kontrolovala jak světská

¹² VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 14.

¹³ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 56.

¹⁴ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 15.

¹⁵ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 56-57.

¹⁶ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 57.

¹⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 57.

tak duchovní moc. Středověké prostitutky sloužily vojákům, ale i duchovním, kteří nemohli uzavírat manželství a tak byli odkázáni na služby konkubín.¹⁸

Ve Francii byla do počátku 11. století prostituce bezvýznamným hříchem, kdy hlavními klienty prostitutek byli studenti. Po nástupu Ludvíka IX., který byl velmi zbožný, nastává pokus o vymýcení prostituce. Byly zřizovány domy poskytující ochranu prostitutkám, které zanechají svého „povolání.“ Zájem byl však velmi nízký. Později se alespoň podařilo prostituci vytlačit do určitých čtvrtí nebo ulic. Tento způsob boje proti prostituci se používá dodnes.¹⁹

2. 1. 3 Novověk

V 15. století se objevují tzv. kurtizány, vzdělané ženy, které uměly psát, číst i zpívat. Kurtizány se orientovaly na nejbohatší klientelu a ze svého povolání platily daně. V tomto období dochází k šíření nemocí, zejména syfilidy. Šíření epidemií změnilo i postoje k prostituci. Lidé začali mít obavu z nákazy a prostituce se začala stávat neoblíbenou a byla vytěšňována na okraje měst, respektive do určitých lokalit. Pro toto období bylo šíření epidemií mnohem účinnějším bojem s prostitucí než jakékoliv zakazující nařízení.²⁰

V 17. a 18. století se vrací zpět oblíbenost prostituce a vznikají luxusní domy, ve kterých pracovaly speciálně proškolené prostitutky. Prostitutky se účastnily i různých plesů a společenských akcí. Prostituce se tak stává nejoblíbenější součástí zábavního průmyslu a například v Benátkách je nedílnou součástí státní politiky, protože kurtizány byly jedny z nejlepších informátorek.²¹

Za Marie Terezie nastává opět odklon od prostituce, neboť sama Marie Terezie byla její velkou odpůrkyní. Vydávala mravnostní zákony a zřídila mravnostní policii, před kterou se musela spousta prostitutek skrývat.²²

Paříž se v období 18. století stala nejznámějším a nejvyhledávanějším městem lásky. Prostitutky byly evidovány v seznamech vedených inspektorem, který každý měsíc vyřadil ze seznamu určitý počet dívek a vyhnal je za hranice města. V 19. století již muži upřednostňovali podniky, ve kterých si mohli vybrat dívku, která se jim líbila a která měla pevně stanovenou cenu.²³ V roce 1852 byl

¹⁸ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 57.

¹⁹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 57-58.

²⁰ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 58.

²¹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 58.

²² CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 58.

²³ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 59.

v rakouské monarchii přijat trestní zákon zahrnující tzv. reglementaci prostituce, která prostituci svěřila do péče obcí, byly zavedeny zdravotní knížky pro prostitutky a prostitutky byly evidovány. Reglementace byla v Československu zrušena v roce 1922 přijetím zákona „O potírání pohlavních nemocí.“²⁴

Ve 20. století, v období druhé světové války, dává společnost přednost utajené prostituci a hodinovým hotelům. Před válkou a během ní se rozvíjí nový názor nazývaný abolicionismus, který navrhuje zákaz prostituce a její trestní stíhání. Velký úspěch však tento názor neměl, a když se v nějaké zemi prosadil, tak pouze formou zákazu nevěstinců, což vedlo k rozšíření prostituce na ulicích a mnohem většímu šíření pohlavních chorob. I když brutálním způsobem, pouze nacistickému Německu se podařilo vypořádat s prostitucí. Prostitutky a každý, kdo s tímto povoláním měl něco společného, byli totiž posíláni do koncentračních táborů.²⁵

2. 2 Prostituce v Čechách až po současnost

Ve středověku se prostituce rozvíjí zejména ve městech, neboť na vesnici lidé nebyli poznamenáni tímto nemravným způsobem výdělků. Ženy chtěly žít v lepším prostředí a, dle mého názoru i proto, že neexistovala rovná práva na práci mezi muži a ženami, bylo jedním ze způsobů, jak přijít snadno a rychle k penězům právě jejich prostituční chování. Ovšem mnoho žen i dívek byly k prostituci nuceny i jako zástava dluhů svých otců. I v Čechách existovala institucionalizovaná prostituce kontrolovaná světskou mocí.²⁶ Když se Praha stala významným univerzitním městem, počet prostitutek se zdvojnásobil.²⁷ Útlum ale nastává v 15. století v období husitských válek, vedených proti mravnímu úpadku církve, kdy prostitutky byly z měst vyhnány a nevěstince byly spáleny. Od 16. století nastává opětovný rozvoj prostituce, i přesto že do Čech přichází již výše zmíněný syfilis, a v důsledku třicetiletých válek i spousta dalších epidemií jako je například mor. Veřejnou mocí nebylo do prostituce nějak zdatně zasahováno. Policie tolerovala veřejné domy, které byly evidovány, a kde se prostitutky

²⁴ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 20.

²⁵ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 59.

²⁶ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 60.

²⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 60.

podrobovaly pravidelným lékařským prohlídkám. Od počátku 20. století přestaly být veřejné domy tak oblíbené a tržiště prostituce se začalo přesouvat na ulici.²⁸

O prostituci se od konce II. světové války až do roku 1989 příliš nepsalo, neboť byla v rozporu se socialistickou morálkou. Oficiálně byla odstraněna, a pokud se někde vyskytla, muselo se dokazovat, že se jedná o osobu, která se vyhýbá poctivé práci, protože trestně se nestíhala prostituce, ale příživnictví. Je všeobecně známé, že totalitní režimy, snažící se o potlačení osobní svobody, zaujímaly nejpřísnější postoje k prostituci a mravnosti.²⁹

Listopadová revoluce přinesla jednotlivci více prostoru při rozhodování se o sobě samém. Otevření hranic umožňující sexturismus, nekonvertibilita naší měny a prohlubování rozdílů mezi příjmy mužů a žen, jsou faktory, které přispěly k rozšíření prostituce u nás. Roste jak počet prostituujících osob, tak dochází ke zvyšování rozmanitosti nabízených služeb. Dochází k rozvoji erotických salónů, klubů, saun a jiných zařízení poskytující erotické služby, rozvíjí se i prostituce provozovaná v soukromí, v pronajatých bytech. Rostoucí nabídka a silná konkurence zavedly vulgární metody k přilákání zákazníka, kdy prostitutka stojí polonahá na ulici i v těch největších mrazech, nebo dělá různá erotická gesta na projíždějícího, potencionálního, zákazníka. Rozšiřuje se činnost tzv. pasáků, kterým prostitutky odevzdávají část svých příjmů. Ty méně kvalifikované prostitutky postávají na silnicích mezinárodního významu, kde stopují své zákazníky. A právě tento způsob provozování prostituce vede k následným krádežím, loupežím, ale i mnohem nebezpečnějším trestným činům, k vraždám. Došlo ale také k určité profesní kvalifikaci, kdy zkušenější prostitutky dávají rady prostitutkám méně zkušeným například ohledně prevence. Vše se orientuje zejména na prevenci AIDS.³⁰ „Za účelem zvyšování úrovně a bezpečnosti poskytovaných sexuálních služeb, včetně poskytování poradenských služeb nejrůznějšího druhu, informací a vzdělávání vzniklo 10. 4. 1992 občanské sdružení osob poskytujících placené sexuální služby „Rozkoš bez rizika“.“³¹

Dle Mitlöhnerna se statistické údaje o počtu prostitutek od sebe značně liší a zdá se, že není v lidských silách dospět k objektivnímu počtu prostitutek v České

²⁸ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 60.

²⁹ MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999. s. 92.

³⁰ ProFem; ROZKOŠ BEZ RIZIKA. *Ulice- silnice- dálnice*. Praha : ProFem a Rozkoš bez rizika, 1996. s. 15-16.

³¹ ProFem; ROZKOŠ BEZ RIZIKA. *Ulice- silnice- dálnice*. Praha : ProFem a Rozkoš bez rizika, 1996. s. 16.

republice.³² Podle vedoucího oddělení srovnávacích studií Českého statistického úřadu Jiřího Vopravila, se počet prostitutek na území České republiky vyskytuje mezi devíti až deseti tisíci ženami.³³ Dle nevládních organizací jako jsou Rozkoš bez rizika nebo La Strada, je tento počet třikrát vyšší, tedy okolo třiceti tisíc.³⁴ Přesné statistiky ale zatím neexistují. Dle mého názoru je tento počet ve srovnání se sousedními, západními zeměmi docela vysoký, ovšem ve srovnání se zeměmi východními, jako je například Ukrajina nebo Maďarsko, je to počet ne až tak alarmující.

2.3 Formy přístupu k prostituci

Jak píše Lenderová: „každá lidská společnost, každý společenský řád se snaží s prostitucí již od jejího objevení se nějak vyrovnat.³⁵ V zahraničí se obvykle považuje za povolání, které se řídí zákony jako každé jiné. Mezinárodní zkušenosti však nasvědčují tomu, že žádná regulace, organizace a právní úprava prostituce není ideální. Každý přístup má své výhody, ale i nedostatky.³⁶ Jak se politici v průběhu let snažili vypořádat s prostitucí, vznikly tři typy legislativních přístupů k ní: prohibice, reglementace a abolicionismus.

První přístup označovaný jako **prohibice**, se snaží o úplné zakázání prostituce a trestní postih osob, které ji provozují, organizují nebo z ní jiným způsobem těží. Takovéto mocenské zásahy byly reakcí na její silný rozmach. Za zastánce prohibičního přístupu jsou považovány osobnosti jako Karel Veliký, Tomáš Akvinský, Jindřich III. a Marie Terezie, která vydala trestní zákoník nazývaný *Constitutio criminalis Theresiana* z roku 1768 a stíhány byly veškeré sexuální delikty. V současné době existuje zákaz prostituce ve Švédsku, Norsku, Dánsku nebo v USA s výjimkou některých států. Ovšem ani prohibiční, represivní opatření nejsou schopné se prostituce zbavit, tudíž existuje ilegálně. Podle Lenderové by prohibice mohla být úspěšná pouze za předpokladu, že by se

³² MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999. s. 88.

³³ KERLES, Marek. Za prostituci dají lidé v Česku 9 miliard korun. In *Lidové noviny* [online]. Vydáno 24. 02. 2009. Změněno 03. 03. 2009 [cit. 2010-02-21]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prehled_clanku_unor_2009.

³⁴ Kolik je v Česku prostitutek? Možná až třicet tisíc. *Tyden.cz* [online]. [cit. 2010-03-28]. Dostupný z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kolik-je-v-cesku-prostitutek-mozna-az-tricet-tisic_17543.html.

³⁵ LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 8.

³⁶ MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999. s. 94.

podářilo odstranit příčiny prostituce.³⁷ Kriminalizace prostituce navíc znamená zavést nákladné mravnostní opatření, jako by bylo například zvláštní oddělení policie, které by prostituci dozorovalo a hlídalo.³⁸

Druhým přístupem je tzv. **reglementace**. Přístup se snaží o nastolení určitých pravidel při provozování prostituce. Důvodem může být i pocit státu o možnosti zdanit tento druh obchodu. Obchod se sexem v tomto případě není zákonný, ale je státem trpěný. Jde zde o jakési tolerování prostituce. Prostitutky jsou registrovány a vzniká pocit, že budou vyřešeny určité hygienické problémy, tím, že tyto ženy budou podrobeny pravidelným preventivním prohlídkám. Myšlenka podrobit prostitutky zdravotní kontrole se zrodila ve Francii v 18. století.³⁹ Dle Lenderové spočívala idea reglementace na třech pilířích. Zakládala se na vytvoření ohraničeného prostředí, které je uzavřeno dětem a dospívající mládeží, ve kterém se prostitutky směly pohybovat a na úřední kontrole tohoto prostředí, které bude neviditelné pro část společnosti, která se na její kontrole nepodílí. Třetím pilířem je myšlenka hierarchizace tohoto prostředí, v němž- jako ostatně v celé společnosti- bylo nutno zabránit konfúzi sociálních vrstev.⁴⁰ Francouzská úprava se stala vzorem pro mnoho evropských zemí. I u nás se promítla v současné platné právní úpravě, v § 190 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, kde je upravena prostituce ohrožující mravní vývoj dětí.

Reglementace předpokládá kontrolu a registraci prostitutek. Jenže, je třeba si uvědomit, že ne každá prostitutka bude chtít být registrována. Zejména prostitutky prodávající se na silnici anebo naopak prostitutky pracující na vyšší úrovni, jako tzv. luxusní prostitutky nebudou mít potřebu registrovat se. Proto ani reglementační přístup není způsob, který komplexně vyřeší problematiku tohoto řemesla.

Reakcí na reglementační přístup je tzv. **abolicionismus**. Jde o hnutí, podle kterého hlavní zbraní boje proti prostituci je osvěta, vzdělání žen a mravní

³⁷LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 29.

³⁸MITLÓHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999. s. 94.

³⁹LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 30.

⁴⁰LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 30.

výchova. Státní instituce se zaměřují na průvodní jevy prostituce jako je obchod se ženami nebo kuplířství.⁴¹

Abolicionismus se zrodil v šedesátých letech devatenáctého století v Anglii a Švýcarsku spolu s šířící se ženskou emancipací a dovolával se nikoli státní regulace, ale úplného odstranění prostituce.⁴² Dle abolicionistů, v případě, že budou odstraněny veřejné domy a zrušena policejní registrace prostituce, zmizí i obchod se sexem. Propagátorem abolicionismu byl i první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který prostituci označil za hřích, proti kterému se společnost musí bránit. Její kořeny spatřoval zejména v mravní bídě, alkoholismu a předčasném zájmu o sex.⁴³ V Československu byl schválen první aboliční zákon střední Evropy, zákon č. 241/ 1922 Sb. o potírání pohlavních nemocí.⁴⁴ Je třeba zdůraznit, že toto hnutí na rozdíl od prohibice, nepovažuje prostituci jako takovou za trestný čin.

Je vidět, že ani jeden z přístupů není dokonalý. Zbavit se prostituce úplně není možné. Trestat ji a stíhat, jako to činila prohibice, je také nedostačující, protože bude existovat alespoň ilegálně. Institucionalizace prostituce také budí falešnou představu o tom, že sex za peníze je oprávněnou potřebou, kterou bude stát jen dozorovat. I přesto se, dle mého názoru, jako nejlepší jeví přístup reglementační v kombinaci s mravní osvětou a poradenskými službami. „Je třeba snažit se o cílenou sexuální výchovu jak prostitutek, tak jejich klientů.“⁴⁵

⁴¹LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 42.

⁴²LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 43.

⁴³VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 21.

⁴⁴LENDEROVÁ, M. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. s. 43- 51.

⁴⁵MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999, s. 95.

3 Druhy prostituce

V současnosti lze prostituci dělit podle dvou kritérií.

První kritérium rozlišuje poskytování sexuálních služeb podle subjektu a dělí se na prostituci ženskou, mužskou a dětskou.

Druhým kritériem je rozlišování dle prostředí, ve kterém je prostituce provozována. Zde jde buď o tzv. veřejnou prostituci, nebo naopak o prostituci skrytou. Veřejná prostituce může mít podobu veřejnou a legální. Osoby v tomto případě poskytují sexuální služby legálně ve specializovaných zařízeních, jako jsou veřejné domy a erotické masážní salóny. Tato forma podnikání potom může být například i předmětem zdanění. Skrytá prostituce je často nelegální, provozovaná v hotelovém pokoji, pronajatém bytě, ale kupříkladu i v autě na parkovišti. Prostitutky samy vyhledávají své zákazníky a peníze, které za svoji práci dostanou, budou jen těžce zdanitelné.⁴⁶

3.1 Ženská prostituce

V případě ženské prostituce existuje několik forem prostituce, dělených podle způsobu, jakým jsou sexuální služby poskytovány. Dělení jsem seřadila od žen, které dostávají za svoji „práci“ nejlépe zapláceno a jsou nejméně problémovou skupinou, až po prostitutky provozující prostituci způsobem, vyvolávajícím největší problémy v této oblasti.

Jako první skupinu lze tedy označit tzv. luxusní prostitutky, které vykonávají nebo lépe řečeno poskytují **privátní prostituci**. Tyto ženy mají početně omezenou klientelu a jsou schopné své klienty reprezentovat i na určitých společenských událostech a na veřejnosti. Příjmy mají vysoké a pohybují se v luxusním prostředí.⁴⁷

Další formou ženské prostituce je **hotelová prostituce**, která se od předchozí kategorie příliš neliší, jen klientela je v tomto případě početně neomezená. Jde o ženy, které mohou mít i vysokoškolské vzdělání, a prostituci poskytují zejména cizincům v hotelech, z toho důvodu hovoří alespoň jedním cizím jazykem. Podle úrovně hotelů se většinou odvíjí i úroveň samotné prostitutky. Z jejich činnosti

⁴⁶ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 133.

⁴⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 63.

plynou výhody i jiným osobám, například taxikářům, recepčním a dalšímu hotelovému personálu.⁴⁸

V posledních letech se rozšířila **bytová prostituce**, provozovaná, jak sám název napovídá, ve vlastních bytech obvykle za přítomnosti třetích osob, a to i manželů. Ti jsou často v pozici kuplířů vlastních žen, a naplňují tak skutkovou podstatu trestného činu kuplířství, dle § 189 zákona č. 40/2009 sb., trestní zákoník. Podle Chmelíka patří bytová prostituce mezi velmi nebezpečné formy, neexistuje o ní přehled a souvisí s ní i další rizika jako jsou rizika zdravotní, sociální a kriminální. Bytová prostituce může mít velice blízko k organizované kriminalitě. Navíc je ohrožena mravní výchova mládeže, neboť prostituce může být provozována i za přítomnosti dětí, které v bytě žijí.⁴⁹

Barová prostituce, jako další kategorie, je poskytována v různých erotických podnicích, masážních salonech a sex barech. Ženy vykonávající prostituci jsou i cizinky, které žijí na území České republiky nelegálně. S touto formou prostituce bývá spojena řada trestných činů, které spočívají ve vydírání, obchodu se ženami, znásilňování a organizované zločinnosti. Na druhou stranu ale dochází i k jakési institucionalizaci veřejných domů a možnosti právně regulovat poskytování sexuálních služeb za úplatu.⁵⁰

Mezi nejproblémovější formu prostitučního chování patří **pouliční a silniční prostituce**. Tento druh prostituce provozují povětšinou mladé dívky, s nízkým vzděláním či mentálně zaostalé, dále osoby pohřešované nebo na útěku od rodiny. Mnohdy jsou závislé na drogách a přinášejí největší riziko přenosu pohlavních chorob, protože jsou ochotny poskytovat anonymní, rychlý a nejlacinější sex. Pouliční a silniční prostituci provozují z občanek České republiky nejčastěji Romky, z jiných zemí převážně Slovenky, Ukrajinky, Rusky, Bulharky a Rumunky. Dívky z řad pouličních prostitutek se podílejí na páchání majetkové trestné činnosti a zároveň se mnohem častěji, než ostatní kategorie prostitutek, stávají oběťmi násilné a mravnostní kriminality, včetně obchodu se ženami.⁵¹

Nově se v „oboru“ prostituce rozvíjejí tzv. **escort služby**, které spočívají v tom, že klient na základě obrázku, který uvidí v uveřejněném seznamu např. na internetu nebo v nějakém časopise, učiní telefonickou nabídku tzv. call girl, kde si

⁴⁸ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 133.

⁴⁹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 64.

⁵⁰ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 134.

⁵¹ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 134.

určí cenu a jakou bude požadovat službu, a call girl buď za klientem dojde na určené místo anebo klient dojde za dívkou. Tato forma prostituce má své výhody, protože prostitutky nemusejí stát na ulici, tím pádem je méně ohrožována mravní morálka. Další výhodou je anonymita prostitutek a jejich klientů.

3. 2 Mužská prostituce

V případě mužské prostituce existují stejné formy prostituce jako v případě prostituce ženské, tedy privátní, hotelová, bytová, barová a silniční. Zvláštním druhem je ovšem stále více se rozšiřující homosexuální prostituce. Tuto formu provozují převážně chlapi nebo mladí muži, kteří jsou závislí na alkoholu nebo drogách a kteří pocházejí ze sociálně slabšího prostředí, z nefunkčních rodin nebo byli propuštěni z vazby a potřebují si rychle a snadno vydělat peníze.⁵² Nicméně je nutné si uvědomit, že homosexuální prostituci neposkytují pouze homosexuálně orientovaní muži. Je všeobecně známou premisou, že homosexuální pohlavní styk, je jedním z nejrizikovějších z pohledu přenosu HIV/AIDS. A proto v případě, že tento heterosexuální prostituující člověk vykoná homosexuální pohlavní styk za úplatu a následně vykoná sex s dívkou, vzniká velké riziko rychlého šíření pohlavních chorob ve společnosti.

K mužské prostituci se řadí i tzv. gigolové poskytující své služby za úplatu ženám. Služby nabízejí prostřednictvím novin nebo erotických časopisů. Méně častou a spíše ojedinělou formou prostituce je prostituce transsexuální.⁵³

Při každé z forem prostituce, ať už se jedná o ženskou nebo mužskou prostituci, dochází k páchání trestné činnosti. Je proto nutné ji právně regulovat. Je ovšem otázkou, zda regulovat prostituci jako celek, nebo každou z jejích forem zvlášť. Domnívám se, že by bylo vhodné regulovat prostituci jako celek s ohledem na odlišnosti a specifika každé formy, protože právně upravit zvlášť každou formu by bylo neefektivní.

3. 3 Dětská prostituce

Vedle dospělých prostitutek pracuje v tomto oboru velké procento dětí a mladistvých.⁵⁴ Dětská prostituce je Vaníčkovou považována za nejnebezpečnější druh prostituce a je hrubým porušením Úmluvy o právech dítěte a dalších

⁵² URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, s. 135.

⁵³ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008, s. 135.

⁵⁴ MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999, s. 88.

mezinárodních dohod chránících děti a mládež. Jako další bych zmínila Úmluvu o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce, ve které je prostituce interpretována jako práce.⁵⁵ I když v právním řádu České republiky neexistuje speciální ustanovení, které by řešilo dětskou prostituci, je považována za trestný čin, neboť osoby mladší osmnácti let, jsou chráněny jednotlivými ustanoveními trestního zákona.⁵⁶ Světovým kongresem proti Komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, konaným v roce 1996 ve Stockholmu byla dětská prostituce definována jako „*využívání dětí pro sexuální účely za peníze či jinou odměnu nebo výhodu.*“⁵⁷ Dítětem se podle Úmluvy o právech dítěte rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud právním řádem, který se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.⁵⁸ Dětská prostituce je jednou z forem komerčního sexuálního zneužívání dětí společně s dětskou pornografií a prodejem nebo přemísťováním dětí pro sexuální účely. V České republice se soustřeďuje do velkých měst jako je Praha nebo Brno, ale i do příhraničních oblastí s Rakouskem a Německem. V případě dětské prostituce jde spíše o zneužívání dětí k činnostem, ze kterých budou profitovat dospělí, než o samotnou volbu dítěte provozovat prostituci. Děti jsou k prostituci nabízeny dalšími osobami, kuplíři, kteří jsou si dobře vědomi, že se dopouštějí společensky velmi nebezpečné trestné činnosti. Dětská prostituce je provázena sexuálním, tělesným i psychickým násilím páchaných na dětech. Nejvíce jsou děti zneužívány v pornografickém průmyslu, při natáčení pornografických nahrávek.

V poslední době se ovšem rozšiřuje i dobrovolnost ze strany dětí k prostitučnímu chování, což je zapříčiněno jednak špatným rodinným zázemím, touhou po vyřešení obtížné ekonomické situace snadným výdělkem, ale také deficitem vzdělání a zájmových, odpočinkových a sportovních aktivit.

3. 3. 1 Formy dětské prostituce

Formy se dělí podle tří kritérií, které je nutné zohledňovat v celém kontextu komerčního sexuálního zneužívání dětí.

⁵⁵ Vyhláška č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce.

⁵⁶ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 60- 61.

⁵⁷ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 60.

⁵⁸ Vyhláška č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte.

První kritérium rozlišuje podle toho, zda se jedná o samostatnou formu dětské prostituce nebo o prostituci propojenou s dalšími činnostmi sexuálního průmyslu a to jako součást pornografického průmyslu nebo jako součást obchodování s dětmi.⁵⁹

Druhé kritérium rozlišuje dětskou prostituci podle prvku dobrovolnosti respektive přinucení dětí k prostituci. Dělí se na prostituci dětí, které jsou přinuceny osobou blízkou anebo osobou cizí a na prostituci dětí vykonávající ji dobrovolně pro svoji vlastní obživu na ulici, pro obživu rodiny, pro peníze a pro zábavu.⁶⁰

Jako třetí kritérium se rozlišuje prostituce podle účelu, jaký k ní zaujmají dospělé osoby. Existuje tak dětská prostituce organizovaná, rituální a institucionální. Dětská prostituce organizovaná spočívá v tom, že na organizování prostituce je zúčastněno více osob, které vytipovávají a získávají děti. Forma je podobná obchodu s dětmi. Rituální dětská prostituce je spojena s rituálními praktikami různých sekt.⁶¹ V současnosti roste výskyt sadistických forem sexuálního zneužívání dětí v rámci sekt. V poslední době snad nejznámějším případem je tzv. „*Kuřimská kauza*“, kdy docházelo k pravidelnému týrání chlapců jejich matkou, která se stala společně s dalšími zainteresovanými osobami součástí náboženské sekty a v rámci vyšetřovacích verzí se spekulovalo i o tom, že jde o gang natáčející dětskou pornografii. To se však u soudu nepodařilo prokázat.

Dětská prostituce institucionální je formou, která je velice nebezpečná, protože zneužívá důvěry dítěte a je těžce odhalitelná. Jedná se o případy, kdy dospělé osoby využívají svého institucionálního začlenění, díky kterému mají snazší kontakt s dětmi a mohou tak organizovat dětskou prostituci. Jsou to například osoby, které organizují nebo zajišťují dětské zájmové aktivity, kroužky a tábory.⁶²

Děti bych označila za nejcitlivější část naší společnosti. Měly by být chráněny před všemi negativními vlivy společnosti a měly by jim být zajištěny vhodné podmínky pro jejich všestranný rozvoj včetně řádného vzdělání. Také musejí existovat mnohem přísnější zákony v této oblasti. Česká republika si je toho vědoma a proto přijala, schválila a zavázala se plnit Národní plán boje proti

⁵⁹ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 67.

⁶⁰ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 67-68.

⁶¹ VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 68-69.

⁶² VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. s. 69.

komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, který stanovuje úkoly, kterých musí být dosaženo, aby se omezilo zneužívání dětí. Myslím si, že správnou výchovou a zajištěním dobrých životních podmínek a vzdělání dětem, lze dospět k tomu, že ve společnosti budou páčány trestné činy v mnohem menší míře.

3. 3. 2 Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí

Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (dále jen „Plán“) byl vydán Ministerstvem vnitra ČR na období let 2006-2008.⁶³ Stanovuje dvacet opatření, která provedou místopředseda vlády společně s ministrem financí, ministrem práce a sociálních věcí, ministrem spravedlnosti, ministrem školství, mládeže a tělovýchovy, ministrem vnitra a zdravotnictví. Dle Plánu, mezi opatření, která mají být provedena, patří zvýšení nabídky a dostupnosti volnočasových aktivit dětí, zakotvit zkvalitnění výchovy k lidským právům, ke zdravému životnímu stylu, zkvalitnit multikulturní, mediální a sexuální výchovy na základních a středních školách, podpořit zakomponování spolupráce mezi školami a rodiči v oblasti sociálně patologických jevů do minimálních preventivních programů, dále pak zvýšit ochranu dětí před nebezpečím zneužívání prostřednictvím úpravy podmínek pro práci s dětmi a mládeží, vzdělávací programy policistů, zvýšit povědomí novinářů a mediálních profesionálů o důležitosti citlivého informování o dětských obětech trestné činnosti, zejména násilné a mravní, vytvořit nové metody práce s pachatelí trestných činů na dětech ve věznicích, připravit výzkumy zaměřené na zjištění příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí, typologii obětí a pachatelů, rozšiřovat povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí hlavně v rizikových oblastech, snižovat počet dětí, které jsou svěřované do zařízení pro výkon institucionální péče, zavést trestnost držení dětské pornografie, vytvořit systém bezplatných asistenčních služeb dětem, které vystupují jako svědci nebo oběti v trestním řízení, posoudit zřízení poradního orgánu vlády pro ochranu dětských práv a další.

Samotná struktura Plánu má sedm bodů. Stanoví základní rámec komerčního sexuálního zneužívání dětí a jeho příčiny, mezi které řadí zejména špatnou sociálně-ekonomickou situaci, předchozí zkušenost se sexuálním zneužitím a

⁶³Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006-2008 [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2006 [cit. 2010-02-27]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/komercni06.pdf>>.

poptávku po sexuálním zneužívání, kterou umocňuje sexuální turistika. Dále Plán vymezuje oběti a pachatele komerčního sexuálního zneužívání dětí. **Oběti** dělí na příležitostné, pravidelné a soustavné a **pachatele** na pedofilní, preferenční, situační a obchodníky s dětmi.

Pedofilie je sexuální deviace a **pedofilní pachatel** je přitahován dětským objektem bez patrných druhotných pohlavních znaků. Pod pojmem **preferenční pachatelé** se dle Plánu rozumí takový pachatelé, kteří jsou sexuálně přitahováni dětmi v pubertálním věku, které mají vyvinuté sekundární pohlavní znaky a důvodem je vlastně sexuální nezralost. **Situační pachatelé** pak zneužívají děti náhodně, bez aktivního vyhledávání a často pod vlivem alkoholu. Jako poslední pachatelé jsou vymezeni **obchodníci s dětmi**, u kterých je hlavním motivem zisk.

Příležitostné oběti komerčního sexuálního zneužívání jsou děti, které poskytují sex za úplatu příležitostně a dobrovolně, **pravidelné oběti** jsou prodávány jinou osobou a k poskytování sexu jsou nuceny. Není ovšem omezena svoboda jejich pohybu. Mezi **soustavné oběti** komerčního sexuálního zneužívání Plán řadí děti, které jsou zotročené, zbavené osobní svobody a jejich život je pod kontrolou kuplířů. Je s nimi zacházeno hrubým způsobem.

Dalším bodem Plánu je uveřejnění statistik, které vycházejí z analýz Policie ČR doplněné o informace Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti a nevládních organizací. V roce 2005 bylo zjištěno pouze 67 trestných činů, které souvisely s komerčním sexuálním zneužíváním dětí. Počet zjištěných případů však roste. V šesté části Plán rozebírá úkoly, které měly být plněny v letech 2004 až 2006. Jde o dvacet šest úkolů a ve většině případů byla ministerstva při jejich plnění úspěšná, což vyjadřuje opravdový zájem státu řešit problematiku komerčního sexuálního zneužívání dětí. V posledním bodě Národního plánu na léta 2006 až 2008 jsou již podrobně rozebrány úkoly respektive opatření, která jsem jmenovala výše a způsob, jakým jich má být dosaženo.⁶⁴

⁶⁴ *Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006-2008* [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2006 [cit. 2010-02-27]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/komercni06.pdf>>.

4 Příčiny prostituce

Jako snad všechny jevy ve společnosti i prostituce vznikla z nějakého důvodu. Jisté ovšem je, že jediným důvodem vzniku není touha po sexuálním uspokojení, nýbrž i jiné faktory ovlivňující člověka.

Prostituce je jednou z forem deviantního chování. Příčinné faktory vzniku deviantního chování lze rozdělit na vnitřní a vnější. Mezi vnitřní patří faktory biologické, jako je například nadbytek hormonů v lidském těle nebo vrozené a vývojové vady, a faktory psychické, jako je porucha vztahu dítěte k rodičům, nedostatek pocitu lásky nebo poruchy osobnosti. Mezi vnější faktory potom řadíme faktory sociální a kulturní. Sociálním faktorem podmiňujícím vznik deviantního chování, tedy i prostituce, může být zvýšená urbanizace, vliv sociální skupiny apod.⁶⁵

4.1 Teorie vzniku prostituce

Dle Urbana a Dubského existují v současné době tři teorie, které zdůvodňují vznik prostituce, a to teorie biologizující, psychologické a sociologické.⁶⁶ Konkrétních příčin prostituce je celá řada. Spočívají ve vrozených psychických nedostatecích žen, v ekonomických faktorech, kdy mladé ženy, třeba i studující nedosahují jimi si představovaného výdělku, v nízké nabídce pracovních příležitostí nebo i touze dívek a žen po dobrodružství. Dalšími příčinami jsou rodinné prostředí, ze kterého osoba pochází, domácí násilí nebo nedostatečné vzdělání, stále se rozšiřující sexuální turistika, rozšíření prostituce v daném regionu, ale i donucení osoby vykonávat prostituci pod pohrůzkou násilí. Podle Vaníčkové mezi příčiny dětské prostituce lze zařadit, kromě již zmíněných, i přítomnost dospělé prostituce. Domnívám se, že klíčinné právní regulaci prostituce v určité společnosti, je nutné vycházet z důvodů, které ji způsobily, z jejích příčin a jako první vyřešit tyto.

4.1.1 Biologizující teorie

Biologizující teorie vidí příčiny prostituce v genetických a biologických rysech člověka. Původ prostituce spatřují i v reakci na mužskou kriminalitu, protože prostituce je vlastní převážně ženám. Dále vysvětlují prostitutivní chování na

⁶⁵ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 56.

⁶⁶ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 132.

základě různých somatických poruch, např. hyperfunkcí ovaria, nebo se snaží konstituovat typ prostitutky podle tělesných znaků.⁶⁷ Mezi příčiny prostituce z hlediska biologizující teorie tak můžeme zařadit například zvýšenou vzrušivost mužů či žen, respektive jejich zvýšenou touhu po sexu.

4. 1. 2 Psychologizující teorie

Co se týče psychologizujících teorií, jsou zaměřené na oblast sexuality a erotiky. Podle Urbana a Dubského považují za příčinu vzniku prostituce sexuální přelétavost, variační potřebu erotiky apod. Teorie vysvětlují prostituci jako důsledek psychologické patologie nebo jde o důsledek poruchy osobnosti. Zkoumají prostitutky tím, že si všímají jejich psychických vlastností, charakterových rysů, inteligence a zkoumají také jejich hodnotovou orientaci.⁶⁸ „V psychologickém náhledu na příčiny prostituce lze zaznamenat fakt, že mezi prostitutkami a prostitutky je vysoký počet osob zneužívaných v dětství, což může často vést ke změně vztahu k vlastnímu tělu a sexu. Někdy je prostituce považována za důsledek tradiční podřízenosti ženy muži.“⁶⁹ Psychologizující teorie tedy zkoumají osobnost zevnitř a individualitu člověka. Zkoumají, jaké jsou duševní vlastnosti, duševní procesy, tělesné prožívání a co, třeba i v minulosti zapříčinilo, že osoba provozuje prostituci. Konkrétní příčiny z hlediska těchto teorií tak mohou být například pohlavní zneužívání dítěte, týrání manželky jejím manželem, ale i duševní choroba.

4. 1. 3 Sociologické teorie

Sociologické teorie vycházejí z toho, jak sociální prostředí, ekonomický kapitál, kultura, ale i módní trendy ovlivňují člověka. Cit.: „Sociologie se při popisu prostituce opírá o celou řadu teorií, jimiž vysvětluje příčiny vzniku sociálních deviací. Např. to je teorie anomie, etiketizační teorie, subkulturní teorie, situační teorie, interakční teorie atd. Někteří sociologové kladou důraz především na ekonomickou stránku: prostituce je i jednou, byť extrémní formou individuálního, osobnostního kapitálu (sexappealu), od níž vede řada mezistupňů až k manželství, a které vždy mohou být charakterizovány jako ekonomické zhodnocení sexuality. Některé soudobé teorie interpretují prostituci jako druh

⁶⁷ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 132.

⁶⁸ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 132.

⁶⁹ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 132.

sociální směny, ekonomický vztah mezi zákazníkem a prodávajícím.⁷⁰ Tato teorie tak za příčiny spatřuje například nedostatek peněz k obživě, dospívání v prostředí, kterému není cizí kriminalita, deficit vzdělání ale i rozvod, kdy žena se již není schopna uživit sama.

⁷⁰ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 132.

5 Právní úprava prostituce

V této části práce se budu zabývat nejprve mezinárodní právní úpravou, zejména vícestrannými mezinárodními smlouvami a úmluvami, kterými je Česká republika vázána popřípadě, ke kterým přistoupila a které souvisejí s prostitucí a následně právní úpravou, vztahující se k prostituci v České republice. Rozebrán bude i návrh na výpověď Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a návrh zákona o regulaci prostituce.

5.1 Mezinárodní právní úprava

Nucená prostituce velmi úzce souvisí s obchodem se ženami. Mezi nejdůležitější dokumenty mezinárodní právní úpravy, které souvisejí s problematikou prostituce, patří dle mého názoru následující: jako první bych jmenovala **Mezinárodní úmluvu o potlačení obchodu s děvčaty z 18. května 1904**. V této úmluvě je však upraveno jen policejní zabezpečovací opatření proti tomuto obchodu. To znamená, že se smluvní strany zavázaly zřídit pouze úřady, které budou kontrolovat a sbírat zprávy o nabádání dívek k nabízení sexuálních služeb v cizině.⁷¹ **Mezinárodní úmluva, aby byl potlačen obchod s děvčaty ze dne 4. května 1910** je již skutečnou mezinárodní úmluvou, jejíž účelem je, co nejučinněji upravit obchod s děvčaty. Přístup bývalého Československa k oběma úmluvám byl proveden vyhláškou ministra zahraničních věcí pod č. 160/1922 Sb. a nabyl mezinárodní působnosti na základě schválení přístupu francouzským ministrem zahraničí až dne 8. prosince 1921.⁷² Nicméně byla jakýmsi prvním článkem k ochraně ženského pohlaví před prostitucí, protože obchod s lidmi má, jak již bylo výše zmíněno, velmi blízko k prostituci. Podle článku 1 a 2 této úmluvy: „potrestán má býti každý, kdo najal nebo odvezl **nezletilou** ženu nebo dívku, třebas i s jejím souhlasem, k ukojení chťičů jiného a rovněž, kdo **zletilou** ženu lstí nebo násilím, vyhrožováním nebo jiným donucovacím prostředkem najal nebo odvezl. V obou případech hrozí postih i v tom případě, když jednotlivá jednání, jež naplňují skutkovou podstatu trestného činu, byla spáchána v různých

⁷¹ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 40. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

⁷² Vyhláška č. 160/1922 Sb., o přístupu Československé republiky k mezinárodní úmluvě ze dne 4. května 1910, aby byl potlačen obchod s děvčaty.

státech.“⁷³ Dle řešitelů výzkumu *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* z uvedeného vyplývá: „zásada trestnosti obchodu se ženami ve všech případech chrání jen ženy nezletilé; jejich ochrana je absolutní. Není rozhodné, zdali se daly najmout dobrovolně, či se tak stalo proti jejich vůli, zda byly pohlavně neporušeny apod. Naproti tomu ženám zletilým se ochrany dostává jen za určitých kvalifikovaných okolností, totiž je-li žena lstí a podvodem udržována v nevědomosti o svém pravém určení, nebo ví-li sice o něm, ale hrozbou, násilím, zneužitím pravomoci nebo jiným donucovacím prostředkem je jí znemožněno, aby mu unikla. V tomto směru zřejmě převládá názor, že u starších žen nebezpečí není tak hrozné a tudíž nepotřebují tak pronikavé ochrany jako ženy nezletilé.“⁷⁴ Tento názor je promítnut i v českém právním řádu u trestného činu obchodování s lidmi (§ 168 zák. č. 40/2009 Sb.), kdy dítě je chráněno absolutně a jiná osoba pouze za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti.⁷⁵

Dne 30. září 1921 byla Spojenými národy přijata **Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se ženami a dětmi**. Tato Úmluva navazuje na Úmluvu ze dne 4. května 1910 a snaží se o dokonalejší zajištění potírání obchodu se ženami a dětmi. Je vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 123/1924 Sb. Rozdíl s předchozí Úmluvou je v tom, že i když znaky trestného činu uvedeného v čl. 1 a 2 se shodují, objektem v tomto případě může být nejen žena, ale i dítě obojího pohlaví a trestný je nejen samotný čin, ale i pokus a přípravné jednání k trestnému činu směřující.⁷⁶

Mezinárodní úmluva o potírání obchodu zletilými ženami ze dne 11. října 1933 opět navazuje a doplňuje předchozí úmluvy z let 1904, 1910 a 1921 a v Československé republice byla vyhlášena pod č. 32/1936 Sb. Za zmínku stojí článek 2 této Úmluvy, který ponechává státům určitou volnost k řešení situace. Článek 2 tedy uvádí: „vysoké smluvní strany, jejichž zákonodárství nestačilo by již nyní, aby byly potlačovány trestné činy uvedené v předchozím článku, se

⁷³ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 41. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

⁷⁴ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 41. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

⁷⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁷⁶ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 42. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

zavazují, že učiní opatření, kterých jest třeba, aby tyto trestné činy byly potrestány přiměřeně podle jejich tíže.“⁷⁷

Česká republika ratifikovala rovněž **Úmluvu OSN o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostitute druhých osob ze dne 2. 12. 1949** (dále jen „Úmluva“), která vstoupila v platnost roku 1951. Úmluva nahrazuje úmluvy předchozí, ovšem na rozdíl od nich, nebyla vyhlášena ve Sbírce zákonů. I přesto, že Česká republika Úmluvu nikdy nepublikovala ve Sbírce zákonů nebo Sbírce mezinárodních smluv, je touto smlouvou mezinárodně vázaná, i když podle článku 10 Ústavy není součástí právního řádu České republiky.⁷⁸ Vstupem v platnost Úmluvy z roku 1949 přestaly platit úmluvy předchozí. V případě, že bude mít Česká republika zájem na regulaci prostitute, musí Úmluvu vypovědět z toho důvodu, že Úmluva zavazuje smluvní státy zrušit nebo odvolat každý předpis stanovící osobě, která nabízí prostituci, podrobit se registraci nebo vlastnit zvláštní doklady.⁷⁹

Úmluva ukládá smluvním stranám stíhat a trestat osoby obchodující s lidmi za účelem prostitute. Jde o smlouvu trestněprávní, která postihuje zločinnost mezinárodního významu vyznačující se tím, že protiprávní jednání, která narušují hodnoty, o jejichž ochranu se snaží většina států, jsou postihována bez ohledu na tom, kde jsou spáchána. Prostituce je podle Úmluvy jev neslučitelný s lidskou důstojností a jejím smyslem je prohlásit v ní vyjmenované trestné činy za trestné a trestat je. Jde např. o obstarání prostitute jinou osobou, provozování nebo financování nevěstince, pronajímání budovy za účelem prostitute jiných osob a podobně.⁸⁰ Dle Škalouda: „podle závěrečného protokolu k předmětné Úmluvě se připouštějí pouze přísnější podmínky, než jsou v samotné Úmluvě uvedeny. V žádném případě se nepřipouštějí podmínky méně přísné.“⁸¹ V případě, že by stát netrestal trestné činy stanovené v Úmluvě, jednalo by se o protiprávní jednání státu.

⁷⁷ Vyhláška č. 32/1936 Sb., Mezinárodní úmluva o potírání obchodu zletilými ženami z roku 1933.

⁷⁸ Seznam mezinárodních smluv, kterými je v oblasti právního styku s cizinou Česká republika vázána. Systém ASPI. [cit. 2010-03-01].

⁷⁹ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 43. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

⁸⁰ ŠKALOUD, Miroslav. *Jak v regulaci prostitute v ČR* [online]. Publikováno 27. ledna 2005 [cit. 2010-03-02]. Dostupné z: <http://info.skaloud.net/index.php3?act=stanoviska&display=1110>.

⁸¹ ŠKALOUD, Miroslav. *Jak v regulaci prostitute v ČR* [online]. Publikováno 27. ledna 2005 [cit. 2010-03-02]. Dostupné z: <http://info.skaloud.net/index.php3?act=stanoviska&display=1110>.

Jako další se problematika prostituce odráží i v **Úmluvě o právech dítěte**, která byla přijata v New Yorku dne 20. listopadu 1989 a v platnost vstoupila v roce 1990, pro Českou republiku o rok později, v roce 1991. Je publikována pod číslem 104/1991 Sb. Reaguje na potřebu zvýšené ochrany dětí a je jedním ze specializovaných instrumentů pro mezinárodní ochranu lidských práv, přijatých v rámci OSN v roce 1989.⁸² Článek 19 stanoví, že smluvní státy učiní veškerá cit.:„...potřebná zákonodárná, správní, sociální a výchovná opatření k ochraně dětí před jakýmkoli tělesným či duševním násilím, urážením nebo zneužíváním, včetně sexuálního zneužívání...“⁸³

V souvislosti s dětmi byla vydána **Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce ze dne 17. června 1999** publikovaná ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 90/2002. Nejhoršími formami dětské práce rozumí Úmluva v článku 2 kromě otroctví, obchodování s dětmi a zneužívání dětí k výrobě drog apod. i užívání, nabízení a získávání dítěte k prostituci, výrobě pornografie nebo pro pornografická představení. Každý smluvní stát má vytvořit určité programy a systémy kontroly k odstranění těchto forem práce. Také musejí zajistit účinnou implementaci a prosazování ustanovení, která provádějí tuto Úmluvu.⁸⁴

Co se týče právní úpravy prostituce, souvisí spíše s trestnými činy, které ji doprovázejí, z toho důvodu je mezinárodní právní úprava spíše rámcová. V případě dvoustranných dohod mezi Českou republikou a jinými státy, jsou uzavírány dohody o spolupráci ve věcech trestních, ve kterých se státy zavazují k potírání trestných činů s prostitucí souvisejících, zejména k potírání obchodu s lidmi, kuplířství, sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografie. Jde například o Dohodu mezi vládou České republiky a Chorvatské republiky o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, nedovolenému obchodu s omamnými látkami, terorizmu a dalším druhům nebezpečné trestné činnosti, publikovaná ve Sbírce mezinárodních smluv (dále Sb. m. s.) pod č. 110/2002 nebo Smlouvu mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a o spolupráci v příhraničních oblastech (č.

⁸² TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 44 Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>. ISBN 80-7338-030-7.

⁸³ Vyhláška č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte.

⁸⁴ Vyhláška č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorších forem dětské práce.

62/2007 Sb. m. s). Podobné smlouvy uzavřela Česká republika např. se Slovenskou republikou (č. 26/2005 Sb. m. s.), Švýcarskou konfederací (č. 105/2006 Sb. m. s.) nebo Albánskou republikou (č. 119/2009 Sb. m. s.).

5. 2 Právní úprava v rámci českého právního řádu

Dobrovolné poskytování sexuálních služeb za úplatu, tedy prostituce není v rámci českého právního řádu trestná a ani komplexně řešena. V současnosti je, také díky stálé platnosti Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob, v České republice uplatňován aboliční přístup, což znamená, že jsou postihovány negativní jevy, které s prostitucí souvisí. Ovšem i v případě vstupu v platnost návrhu zákona na regulaci prostituce, by jeho porušení neznamenovalo trestný čin, ale pouze správní delikt, za který hrozí nižší právní sankce než za trestný čin.

Právními normami, které se zabývají problematikou prostituce, jsou v současné době pouze zákon č. 241/1922 Sb. a n., o potírání pohlavních nemocí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník upravuje trestné činy s prostitucí související, které budou rozebrány v následující kapitole. Určitá ustanovení, která o prostituci nehovoří přímo, ale přesto je lze na ni aplikovat najdeme v usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), v zákoně č. 20/1966 Sb., o péči a zdraví lidu nebo v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. V posledních dvou jmenovaných se právní úprava ovšem vztahuje jen na povinnost jednotlivců počínat si tak, aby vytvářeli zdravé životní podmínky a aby nedocházelo k šíření infekcí. Lze též jmenovat i zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který v §3 odst. 3 písm. p) stanovuje že: „živností není nabízení nebo poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb.“⁸⁵

Co se týče Listiny, lze na problematiku prostituce aplikovat např. její ustanovení čl. 7 odstavec 2 podle něhož: „nikdo nesmí být mučen ani podroben

⁸⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.“⁸⁶ Ponižujícímu zacházení může být prostitutka vystavena např. v případě nuceného sexu pod pohrůžkou násilí. Čl. 9 odstavec 1 Listiny pak říká že: „nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám.“⁸⁷ Při obchodování s lidmi, které jako negativní jev doprovází prostituci, může docházet k porušení čl. 14 Listiny základních práv a svobod, který zajišťuje svobodu pohybu. Za zamyšlení však stojí čl. 26 Listiny, který upravuje ve svém prvním odstavci právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Podle živnostenského zákona není prostituce živností. Dle mého názoru se však může jednat o hospodářskou činnost, kterou se získávají prostředky k obživě, a článek 26 se na prostituci tím pádem může vztahovat a prostituce tak jako povolání nemůže být zakázána.

Dosud platnou právní úpravou, která byla přijata k regulaci prostituce je zákon č. 241/1922 Sb. a n., **o potírání pohlavních nemocí**, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb. Většina jeho ustanovení však již byla zrušena, omezuje se pouze na zákaz zřizování a udržování nevěstinců, na povinnost státní správy zřizovat ústavy pro prostitutky, kde budou mít příležitost k nápravě, a osobám mladším osmnácti let, které vedou pohlavně nemravný život, má být věnována nejbdelejší péče v mezích zákona. Porušení tohoto zákona bude trestáno podle ustanovení trestního zákona o kuplířství.⁸⁸ Nevěstince jsou však zřizovány pod krycími názvy jako je masérský salón, motel, hotel, nebo noční klub. Zákon o potírání pohlavních nemocí bude plně zrušen v případě, že v platnost vstoupí zákon na regulaci prostituce.

Zákon **o obcích**, konkrétně o prostituci nemluví, ale jeho ustanovení § 10 umožňuje mimo jiné regulovat prostituci tak, aby nenarušovala veřejný pořádek v obci, nebyla v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku.⁸⁹ Dle § 10 zákona o obcích, může obec v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohli narušit

⁸⁶ Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁸⁷ Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁸⁸ Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo může obec stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány.⁹⁰

Vydávání obecně závazných vyhlášek obcemi vyvolává řadu otázek, které jsou řešeny soudní judikaturou. V případě zákazu prostituce na konkrétních místech, jde bezpochyby o určitý druh její regulace, což je v rozporu s Úmluvou OSN o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob, která jakoukoli regulaci prostituce zakazuje.⁹¹ Dalšími otázkami může být, zda lze úplně zakázat určité činnosti, zda je možné tento zákaz učinit pro celé území obce a zda obec nepřekračuje svoji působnost při vydávání a stanovování toho, co se v obci smí a co ne. Tyto otázky řeší nález Ústavního soudu z roku 2007. V předmětném judikátu jde o vyhlášku č. 1/2004, k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku vydanou městem Ústí nad Labem. Cílem vyhlášky č. 1/2004 je zajistit veřejný pořádek ve městě. Činnosti, které by mohly veřejný pořádek narušit, vyjmenovává vyhláška ve svém čl. 3. Kromě žebrání, volného pobíhání psů, jde mimo jiné i o nabízení sexuálních služeb na veřejném prostranství. Navrhovatel se domáhá jejího zrušení z toho důvodu, že vyhláška neurčitě vymezuje místa a čas, kdy nelze předmětné činnosti vykonávat, což by podle § 10 písm. a) zákona o obcích určit měla. Podle navrhovatele tak nemůže vztáhnout zákaz činností na celé území obce. Dále navrhovatel vyhlášce vytýká, že obec překročila rámec své působnosti, neboť reguluje činnosti, které jsou již upraveny zákonem. Město Ústí nad Labem argumentovalo tím, že to, že určitá část problematiky je již upravena zákonem, je takové ustanovení superfluum k zákonné úpravě, které samo o sobě nemá normativní obsah, tím pádem v tom nelze spatřovat důvod pro konstatování protiústavnosti vyhlášky. Konkrétní vymezení míst spadající pod pojem veřejného prostranství je, podle města Ústí nad Labem, ve velkých městech z praktického hlediska těžko proveditelné. Ústavní soud stanovil, že obec může vydávat obecně závazné vyhlášky k úpravě místních záležitostí, to znamená, věcí, které nejsou státní správou upraveny ve speciálních zákonech. Znění § 10 zákona o obcích neobsahuje výslovné pravidlo, podle kterého by obec nesměla činnosti narušující veřejný pořádek nebo které jsou

⁹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04.

v rozporu s dobrými mravy, zakázat na všech veřejných prostranstvích. Obec může výkon určitých činností omezit nebo přizpůsobit, nikoli však úplně zakázat, což ale neplatí absolutně.⁹² Ústavní soud vyjádřil názor, že: „ustanovení § 10 písm. a) zákona o obcích je proto nutno interpretovat tak, že pokud činnosti narušující ochranu zdraví, majetku či bezpečnosti do těchto ústavně chráněných právních statků zasahují jen na některých veřejných prostranstvích, je obci zapovězeno zakázat je na celém území obce.“⁹³ Tím, že město Ústí nad Labem zakazuje nabízení sexuálních služeb na veřejném prostranství, zakazuje tak prostituci na všech veřejných prostranstvích obce. Oblast prostituce není zákonem upravena, tudíž ji může obec regulovat podle svých potřeb. Nabízení této služby ohrožuje dobré mravy a ohrožuje také mravní výchovu dětí, protože viditelné nabízení sexuálních služeb by v dětech mohlo vyvolat pocit něčeho normálního a přípustného. Byly by tak extrémním způsobem dotčeny etické hodnoty. Ty je však třeba poměřit se zásahem do svobody jednotlivců poskytujících sexuální služby. Ochrana nabízení těchto služeb ovšem nemůže ve sporu s ochranou mravní výchovy dětí a mládeže obstát. Jak již bylo řečeno, z § 10 zákona o obcích neplyne jednoznačné řešení otázky, zda lze prostituci zakázat na všech prostranstvích obce, nicméně dle Ústavního soudu, s mezinárodněprávními závazky České republiky plynoucími z Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a potlačování prostituce druhých osob je více slučitelný výklad, podle kterého může obec prostituci zakázat nejen na některých, ale také na všech veřejných prostranstvích. Současná právní úprava tedy dává obci na výběr, aby buď prostituci neupravovala vůbec, nebo ji na všech veřejných prostranstvích zakázala, anebo nějakým způsobem vymezila ta prostranství, kde prostituci poskytovat lze. Město Ústí nad Labem tak nepřekročilo zákonem danou působnost, když zakázalo poskytování sexuálních služeb na veřejném prostranství na celém území města. Ostatní zakázané činnosti, mezi které patřilo například žebrání nebo produkce lunaparků, kolotočů, cirkusů a hromadných sportovních akcí na veřejném prostranství však město nebylo oprávněno zakázat na celém území obce, protože z vyjádření města nevyplývá, že by provádění těchto činností zasahovalo do právem chráněných zájmů na všech veřejných prostranstvích ve městě.⁹⁴ Ústavní soud tak vyhověl návrhovateli jen částečně a ve věci celoplošného zákazu

⁹² Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04.

⁹³ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04.

⁹⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04.

prostituce na území obce dal za pravdu městu Ústí nad Labem, tedy, že je možný zákaz poskytování sexuálních služeb pro celé území obce.

Dalším platným zákonem, který se v současnosti může vztahovat na problematiku prostituce je zákon **o přestupcích**, konkrétně jeho ustanovení § 46 odst. 2 a § 47 odst. 1 písm. c). § 46 odst. 2 zní: „přestupkem proti pořádku ve věcech územní samosprávy je porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí a krajů vydaných na úseku jejich samostatné působnosti.“⁹⁵ Provozování prostituce v rozporu s obecně závaznou vyhláškou obce tak bude přestupkem. Přestupku se také dopustí ten, kdo podle § 47 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích vzbudí veřejné pohoršení.⁹⁶ V případě prostituce to může být například prostitutka, která stojí ve dne polonahá u silnice a stopuje projíždějící auta. Nejsou vyloučeny ani přestupky proti občanskému soužití, jako je ublížení na cti nebo ublížení na zdraví z nedbalosti.

5. 3 Výpověď Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob

Česká Republika přistoupila k této Úmluvě v roce 1958. Úmluva vznikala v poválečném období, které bylo charakteristické svojí přezíravostí k řešení sociálních problémů a uplatňovalo se spíše abolicionistické řešení situace. Úmluva je již zastaralá a neodráží požadavky dnešní doby. V současnosti dochází k liberalizaci společenských postojů, změně politických poměrů, ale i životního stylu, roste kriminalita, organizovaný zločin a rozvíjí se prostituce, což způsobuje potřebu ji nějakým způsobem regulovat. K Úmluvě například nikdy nepřistoupily Rakousko, Německo, Nizozemí, Velká Británie a další státy a tak tyto státy mají již několik let fungující legislativu regulující prostituci, včetně rizik, která ji doprovázejí.⁹⁷

Úmluva zavázala smluvní státy ke změně nebo zrušení každé právní úpravy, podle které, všechny osoby provozující prostituci jsou nuceny podrobit se registraci nebo ohlašovací povinnosti. Prostituce je ale jev, který je nežádoucí z mravního i zdravotního hlediska, proto se vláda České republiky rozhodla přistoupit k regulaci prostituce a schválila tak usnesením č. 387 ze dne 28. dubna

⁹⁵ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁷ ŠKALOUD, Miroslav. *Jak v regulaci prostituce v ČR* [online]. Publikováno 27. ledna 2005 [cit. 2010-03-02]. Dostupné z: <http://info.skalous.net/index.php3?act=stanoviska&display=1110>.

2004 návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce. Jeho přijetím a vstupem v platnost by však porušila závazky vyplývající z Úmluvy a vznikla by tak mezinárodněprávní odpovědnost České republiky za protiprávní chování. Je tedy nezbytné Úmluvu vypovědět, kdy účinnost výpovědi musí předcházet účinnosti zákona.⁹⁸

Úmluvu je možné vypovědět po uplynutí pěti let od doby, kdy nabyla účinnosti a výpovědní lhůta činní jeden rok ode dne, kdy výpověď obdržel generální tajemník OSN. Ústava České republiky neupravuje konkrétní postup pro výpověď mezinárodních smluv, nicméně analogií lze dovodit, že bude postupováno stejně, jako při jejím přijímání. Návrh na výpověď tak bude předložen ke schválení Parlamentu České republiky. Dle Předkládací zprávy k výpovědi Úmluvy, výpověď není v rozporu s vnitrostátním právním řádem, s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva ani se závazky, které pro Českou republiku plynou z mezinárodních smluv. V českém právním řádu jsou i nadále dostatečně zakotveny závazky vyplývající z Úmluvy, směřující k trestání negativních jevů, které s prostitucí souvisejí a tato jednání nebudou ani po výpovědi legalizována. Česká republika má k dispozici jiné mezinárodní smlouvy, které Úmluvu zcela zastoupí. Mezi ně patří například Evropská úmluva o vydávání nebo Evropská úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních.⁹⁹

Návrh na výpověď byl, poté co byl dne 6. října 2004 schválen Vládou České republiky, předložen oběma komorám Parlamentu České republiky, kdy Poslanecká sněmovna jej svým usnesením zamítla a senát jej usnesením ze dne 27. ledna 2005 odročil do doby, než mu bude postoupen návrh zákona o regulaci prostituce.¹⁰⁰ S výpovědí Úmluvy musí být vypovězen i její závěrečný protokol ze dne 21. března 1950. Výpovědí Úmluvy se dále zabývala Poslanecká sněmovna na 42. schůzi konané dne 29. března 2005, která výpověď opět zamítla. Dle Jaroslava Müllera: „hlavním důvodem k odmítnutí vypovědět Úmluvu byly skutečnosti, které se týkaly vybírání finančních částek státem za provozování prostituce v připravovaném zákoně.“¹⁰¹

⁹⁸ Sněmovní tisk 1081/0, část č. 2/2. *Úmluva o potlačování a obchodu s lidmi- výpověď* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=14564>.

⁹⁹ Sněmovní tisk 1081/0, část č. 2/2. *Úmluva o potlačování a obchodu s lidmi- výpověď* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=14564>.

¹⁰⁰ Sněmovní tisk 1081/0, část č. 2/2. *Úmluva o potlačování a obchodu s lidmi- výpověď* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=14564>.

¹⁰¹ MÜLLER, Jaroslav. Regulovat prostituci? Ano, či nikoliv?. *Kriminalistický sborník*. 2008, č. 4, s. 41.

Názory poslanců při projednávání výpovědi Úmluvy směřovaly spíše k budoucímu návrhu zákona o regulaci prostituce, který však v té době Poslanecké sněmovně předložen nebyl. Zde uvedu důvody, proč byl návrh zamítnut. Poslanec Marek Benda se vyjádřil, že zrušením Úmluvy se vlastně legalizuje trestný čin kuplířství, a stát tím, že ji bude danit, bude z prostituce kořistit, což se vždy považovalo za nemravné. Poslanec Jiří Karas řešil otázku, komu nový zákon nejvíce prospěje a dle jeho názoru bude nejužitečnější pro zákazníky, kteří budou mít jistotu, že dostanou zdravé zboží. V případě, že bude prostituující osoba nakažena, přijde o licenci a přejde do ilegality. Dle Karase regulace prostituce poškodí nejvíce ženy, které budou muset složitě prokazovat, že byly k prostituci nuceny, zatímco dnes dostanou okamžitou pomoc.¹⁰² Dle mého názoru však v tom, že bude zákon užitečný pro zákazníky, spatřuji výhodu, protože je přeci žádoucí jev, aby se nerozšiřovaly pohlavní nemoci. To, že by osoba přešla do ilegality je sice pravdou, nicméně za současného stavu snad ani nemusí prostitutka vědět, že pohlavní chorobou nakažená je. Navíc v případě, že by přešla do ilegality, úmyslně by se dopouštěla trestného činu ohrožování pohlavní nemocí dle § 155 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Podle názoru tehdejší poslankyně Čelišové pak legalizace prostituce a tudíž i výpověď Úmluvy podporuje hlavně praktiky pasáků a kuplířů a obchod s lidmi. Já se domnívám, že takové jevy ve společnosti již jsou a platná právní úprava je schopna je postihovat. Souhlasím tak s vypovězením Úmluvy, protože zákazem prostituce a trestním postihováním zákazníků, jako se děje například ve Švédsku, se nic nevyřeší a prostituce se přesune do okolních států. Současný stav také není ideální a myslím si, že správná regulace může být řešením.

20. července 2005 byl návrh na výpověď Úmluvy opětovně schválen vládou, ale Poslanecká sněmovna jej zatím na program jednání nezařadila. Nebyla tak stále doručena výpověď generálnímu tajemníkovi OSN, po jejímž doručení musí ještě uplynout roční výpovědní lhůta. Regulace prostituce je tím pádem v České republice neustále více oddalována, i přesto, že je stále více potřebná, neboť díky otevření hranic jde o jednu z nejvýznamnějších sfér činnosti nadnárodního organizovaného zločinu.

¹⁰² Sněmovní tisk č. 798., *Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s její výpovědí Úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a její závěrečný protokol ze dne 21. března 1950* [online]. 2002-2006 [cit. 2010-03-08]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/042schuz/42-4.html#360>.

5. 4 Návrh zákona o regulaci prostituce

Domnívám se, že právní regulace prostituce v současné době není dostatečná. Je nutné si uvědomit, že stávající situace sice zakazuje zřizovat nevěstince, ale veřejné poskytování sexuálních služeb není v rozporu se zákonem. V podstatě jen obce, které na její regulaci mají zájem a které se snaží o ochranu veřejných zájmů spolužijících občanů, ji mohou v obecně závazné vyhlášce stanoveným způsobem upravovat. Sankcí hrozící za porušení vyhlášky je pokuta do výše 30 000 Kč, ale v případě jiných přestupků, které se na problematiku mohou aplikovat, jsou tyto spíše zanedbatelné. Podle trestního zákoníku jsou pak trestné jen negativní jevy prostituci doprovázející. Na samotné provozování prostituce se vztahuje trestný čin kuplířství a nový trestný čin- prostituce ohrožující mravní vývoj dětí. Návrh zákona o regulaci prostituce se tak snaží řešit stávající neuspokojivou situaci, která v této oblasti existuje.

Ministerstvo vnitra při zpracovávání návrhu zákona o regulaci prostituce vycházelo ze dvou materiálů, ve kterých je podrobná analýza tehdejší situace a možnosti jejího řešení, tedy z „Rozboru problému souvisejících s prostitucí a vymezení podmínek jejich systémového řešení“, který byl schválen usnesením vlády č. 331 dne 19. dubna 1999 a z „Návrhu opatření k řešení problému souvisejících s prostitucí“ schváleného 15. listopadu 2000 usnesením č. 1145.¹⁰³

Navržený zákon vychází z předpokladu, že prostituci nelze úplně zakázat, chce však stanovit určitá pravidla, aby prostituce nebyla veřejností pocíťována jako celospolečenský problém, a aby nepředstavovala vážné zdravotní ohrožení. Cílem návrhu je dle důvodové zprávy k návrhu zákona, oddělit legální a nelegální dobrovolnou prostituci a pokusit se o minimalizaci počtu osob k prostituci nucených, zakázat vykonávat prostituci osobám mladším osmnácti let, stanovit podmínky a pravidla pro výkon prostituce a její provozování jak na veřejných prostranstvích, tak v objektech a místech k tomu určených, stanovit podmínky, kdy je možné provozovat prostituci jako podnikání, omezit šíření pohlavních nemocí díky pravidelným zdravotním prohlídkám, vytvořit možnost postihu osob, které budou jednat v rozporu s navrhovanou právní úpravou, eliminovat případy narušování veřejného pořádku při výkonu prostituce, evidovat osoby provozující prostituci, založit možnost ochrany ohrožených osob před zneužíváním a

¹⁰³ Ministerstvo vnitra České republiky : *Prostituční scéna* [online]. [cit. 2010-03-08]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/262/5492.html.

obchodováním za účelem sexuálního vykořisťování a omezit trestnou a další protiprávní činnost, která s prostitucí souvisí.¹⁰⁴ Domnívám se, že navržený zákon stanovené cíle ve většině případů splňuje.

V úvodní části návrh zákona stanovuje, že upraví jak podmínky pro výkon prostituce na veřejném prostranství, tak podmínky pro provoz zařízení, ve kterých bude prostituce vykonávána.¹⁰⁵ Definuje pojem prostituce a to jako: „úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud přitom dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou, která tyto služby poskytuje, a osobou, která jich využívá.“¹⁰⁶ Do té doby byla prostituce definována jen rozhodnutím soudů. Takovým rozhodnutím je například rozhodnutí Krajského soudu Českých Budějovic, který judikoval, že prostitucí: „není jen pohlavní styk s jinými osobami za úplatu uskutečněný formou soulože, ale i všechny další formy ukájení pohlavního pudu jiné osoby stejného nebo opačného pohlaví tělesným stykem za úplatu.“¹⁰⁷ Definice jak, je uvedena v návrhu zákona o regulaci prostituce je dle mého názoru výstižná a plyne z ní, že prostitucí nebude striptýz ani sex po telefonu. Návrh zákona dále upravuje, kdo je oprávněn k poskytování a nabízení prostituce. Jde o fyzickou osobu, které bylo uděleno oprávnění, je zdravotně způsobilá a má platné potvrzení o platnosti posudku o zdravotní způsobilosti. V dalším navržený zákon rozebírá náležitosti potřebné k žádosti o oprávnění, dobu jeho platnosti a náležitosti průkazu potřebného k vykonávání prostituce. Stanovuje také povinnosti lékařů při vydávání osvědčení o zdravotní způsobilosti, povinnosti držitelů oprávnění a povinnosti provozovatelů zařízení. Vymezuje správní delikty za porušení zákona, a kdo vykonává kontrolu nad jeho dodržováním.

Návrh zákona o regulaci prostituce se snaží o řešení problémů souvisejících s prostitucí, jako je organizovaný zločin a nedobrovolná prostituce, tím, že obec vede evidenci osob, které jsou k prostituci oprávněny, a také tím, že se pokouší eliminovat prostituci vykonávanou na veřejných prostranstvích, kde je těžké pro

¹⁰⁴ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

¹⁰⁵ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

¹⁰⁶ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

¹⁰⁷ Rozsudek Krajského soudu České Budějovice ze dne 11. 8. 1994, sp. zn. 4 To 518/94.

Policii ČR a obecní policii tuto sféru kontrolovat. Snaží se také o ochranu dětí a mladistvých před prostitucí, neboť stanovuje, že ji nesmějí vykonávat osoby mladší osmnácti let. Reguluje zřizování erotických podniků, jejichž majitelé musejí žádat o povolení provozovat prostituci, vést evidenci prostituujících osob a jejich provozovatelé musejí kontrolním orgánům evidenci zpřístupnit. Navržený zákon se celkově snaží o regulaci prostituce jiným způsobem, než pomocí obecně závazných vyhlášek. Dle důvodové zprávy k návrhu zákona se také pokouší vyřešit prozatímní neřešitelnost platby příspěvků na zdravotní a sociální pojištění a platby daní a poplatků z vykonávání prostituce a to tak, že v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou působností udělí oprávnění k vykonávání prostituce, musí také informovat příslušný finanční úřad a příslušnou správu sociálního zabezpečení.¹⁰⁸ Z toho tedy plyne, že osoba by tak měla na základě § 33 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, registrační povinnost vůči správci daně. Pokud tato povinnost není splněna, zaregistruje jej správce daně z úřední povinnosti. Pouze poznamenám, že registrační povinnost nemá osoba dle § 33 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků, tedy v případě, že vznikne pouze nahodilá nebo jednorázová daňová povinnost. To ji ale nezabavuje daňové povinnosti jako takové.¹⁰⁹ Podle navrženého zákona, nemůže být prostituce vykonávána v pracovněprávním vztahu, což se domnívám, že je správné řešení, neboť jak řekl již jednou zmiňovaný poslanec Marek Benda: „...pokud je prostituce legálním zaměstnáním, pak například její odmítnutí může znamenat ztrátu podpory v nezaměstnanosti, protože taková osoba odmítla legální zaměstnání. Pokud je to legální zaměstnání, tak ho každý musí vzít jako náhradu svého případně ztraceného zaměstnání...“¹¹⁰ Prostituce nebude ani živností, neboť to vylučuje zákon o živnostenském podnikání. Prostituce tak bude podnikáním. To, že chce osoba podnikat v tomto oboru, je její vlastní volba a dobrovolnost provozování prostituce je základem, ze kterého regulace prostituce vychází. Na základě živnosti pak budou provozovány pouze zařízení určená k vykonávání prostituce. Co se týče problému kořistění z této činnosti, a tím pádem i naplňování

¹⁰⁸ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

¹⁰⁹ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ Sněmovní tisk č. 798., *Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s její výpovědí Úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a její závěrečný protokol ze dne 21. března 1950* [online]. 2002-2006 [cit. 2010-03-08]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/042schuz/42-4.html#360>.

trestného činu kuplířství podle § 189 trestního zákoníku, kořistěním dle důvodové zprávy k návrhu zákona bude teprve přijímání takové úplaty, která neodpovídá poskytnutému protiplnění, v rámci běžného obchodního styku je nepřiměřená a odporuje dobrým mravům. Zjednávání osob k vykonávání prostituce by bylo postihováno, pokud by se nejednalo o dohodu uzavřenou v rámci podnikatelské činnosti, například v případech, když osoba nebude k této činnosti oprávněna nebo provozovatel nebude splňovat požadavky stanovené zákonem pro tuto činnost. Navržený zákon se tak snaží vypořádat i s trestným činem kuplířství, když poslanci při jednání o výpovědi Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob často zmiňovaly, že se stát stane kuplířem.¹¹¹

Myslím si, že návrh zákona o regulaci prostituce se snaží řešit nejdůležitější problémy v oblasti prostituce. Líbí se mi, že omezuje výkon prostituce na veřejné domy, když stanovuje, že výkon prostituce je na veřejných prostranstvích zakázán, pokud ji obec na některých místech nepovolí. Také souhlasím s častými zdravotními kontrolami, nicméně dokonalý, dle mého názoru není. Nezabývá se například definicí zařízení k poskytování služeb, nestanovuje vytvořit určitá pravidla pro poskytování služeb v zařízeních určených k výkonu prostituce a dále bych například přesněji upravila získávání povolení k provozu erotických zařízení.

¹¹¹ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/doument/2005/navrh.pdf>>.

6 Trestné činy souvisící s prostitucí

Od 1. ledna 2010 začal platit nový trestní zákon č. 40/2009 Sb. S jeho přijetím došlo k novému a přesnějšímu uspořádání trestných činů. Hlava III trestního zákona tak nyní upravuje pohromadě všechny trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Dle důvodové zprávy k návrhu nového trestního zákoníku: „jako trestné činy tohoto druhu se postihují jednání, která jsou v rozporu s mravními názory společnosti na sexuální vztahy.“¹¹² Kromě ochrany lidské důstojnosti je chráněna svoboda rozhodování v pohlavních vztazích, nerušený mravní a tělesný vývoj dětí, a morální zásada nedovolující soulož mezi příbuznými. U trestných činů uvedených v Hlavě III je třeba úmyslného zavinění. Nicméně existují i jiné trestné činy, které nejsou upraveny ve výše zmíněné hlavě, které jako negativní jevy doprovázejí prostituci. I u těch je vyžadované úmyslné zavinění. Nedbalost postačí pouze u trestného činu ohrožování pohlavní nemocí a ohrožování výchovy dítěte. V této části práce se tedy budu zabývat trestnými činy, které doprovázejí provozování a nabízení prostituce, a které dle mého názoru s prostitucí souvisí. Trestné činy jsou páčány jednak samotnými prostituujícími osobami a jednak na těchto osobách.

6.1 Vymezení trestných činů

Jako první bych uvedla trestný čin **ohrožování pohlavní nemocí**. U tohoto trestného činu, jde o ochranu lidského života a zdraví před pohlavní nákazou. Je upraven v § 155 trestního zákoníku a zní: „kdo jiného vydá, byť i z nedbalosti, nebezpečí nákazy pohlavní nemocí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“¹¹³ Trestný čin je nutno vykládat tak, že pro jeho naplnění sice postačí, aby byla jiná osoba jednáním pachatele pouze ohrožena pohlavní nákazou, ale musí jít o ohrožení hrozící bezprostředně, zpravidla vykonáním soulože. Zajímavé u tohoto trestného činu je, že soudní praxe nezařazuje AIDS mezi pohlavní choroby, i když se přenáší pohlavním stykem.¹¹⁴ Dle Jelínka u HIV: „...jde o nakažlivou chorobu ve smyslu §195 odst. 2 a přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 114/1999 Sb., v platném znění. Proto jednání pachatele, který si je vědom toho, že je tzv. HIV

¹¹² Vláda České republiky. *Důvodová zpráva k návrhu nového trestního zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb.) - Část druhá. Zvláštní část, hlava III.* 2008, ASPI ID: LIT31881CZ.

¹¹³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné- obecná část, zvláštní část.* 3. Přepřac. vyd. Praha : Nakladatelství Linde Praha, 2008. s. 664- 665.

pozitivní a nerespektuje předepsané bezpečnostní opatření při pohlavním styku, může vykazovat zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu šíření nakažlivé choroby podle § 189...¹¹⁵ (pozn. v novém trestním zákoníku půjde o § 152- šíření nakažlivé lidské nemoci). Nicméně v souvislosti s prostitucí může prostitutka přenášet i pohlavní nemoci jako je kapavka nebo syfilis, proto tento trestný čin uvádím.

Trestný čin **obchodování s lidmi** je uveden v § 168 trestního zákoníku a v prvním odstavci se vztahuje pouze na děti (kterými je podle Úmluvy o právech dítěte osoba mladší 18 let), ve druhém i na jiné osoby. U dětí totiž není vyžadováno použití násilí k naplnění skutkových podstat v paragrafu uvedených. Pod trestným činem obchodování s lidmi si tak lze představit případ, když někdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito k pohlavnímu styku nebo jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla, k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla, k službě v ozbrojených silách, k otroctví nebo nevolnictví, k nuceným pracím nebo jiným formám vykořisťování anebo kdo kořistí z takového jednání. U jiných osob než dětí je pak vyžadováno k těmto činnostem použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti, omylu, tísně nebo závislosti osoby.¹¹⁶ Tedy v případě, že se osoba nechá najmout dobrovolně, tak druhá osoba, která ji najímá, nenaplní skutkovou podstatu trestného činu obchodování s lidmi. V tomto směru je vidět určitý vývoj, protože v letech předchozích, v případě, že žena odešla vykonávat prostituci do zahraničí dobrovolně, byl organizátorem i přesto naplněn skutkový stav tehdejšího trestného činu obchodování se ženami. O tom svědčí rozsudek Vrchního soudu v Praze z roku 1995, který judikoval: „jednání pachatele, který najme ženu do ciziny s úmyslem, aby tam provozovala prostituci, nebo ji do ciziny za tímto účelem zláká, popř. dopraví, naplňuje znaky trestného činu obchodování se ženami podle (pozn. tehdejšího) § 246 odst. 1, 2 písm. c) tr. zák., a to i za předpokladu, že žena přitom jedná dobrovolně, se znalostí všech okolností tohoto jednání pachatele.“¹¹⁷ Obchodování s lidmi se většinou děje za účelem prostituce. Jde o velký celospolečenský problém, proto existuje řada mezinárodních úmluv týkající se

¹¹⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné- obecná část, zvláštní část*. 3. přeprac.vyd. Praha : Nakladatelství Linde Praha, 2008. s. 665.

¹¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹⁷ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 5. 1995, sp. zn. 1 Tz 6/95.

dané problematiky, z nichž některé byly zmíněny v předcházející kapitole. Tento trestný čin probíhá zejména tak, že osoba páchající trestný čin sjedná kontakt v cizině, kdy součástí dohody je předem stanovená finanční odměna za dodání, poté získá vhodný objekt (většinou jde o ženy), osoba je převezena do jiné země, kde si ji převezme další organizátor obchodu a odebere jí doklady. Jde většinou o vysoce propojenou organizovanou skupinu lidí, kterou je těžké odhalit.

Nejdiskutovatelnějším a nejproblematictější, už i v souvislosti s návrhem zákona o regulaci prostituce, je trestný čin **kuplířství** (§ 189 zák. č. 40/2009 Sb.). Odpůrci navrhovaného zákona vidí v provozovateli erotických zařízení kuplíře, kterým bude dáno povolení k naplňování skutkové podstaty tohoto trestného činu. Trestný čin kuplířství zní: „Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.“¹¹⁸ V dalším odstavci je pak uvedena kvalifikovaná skutková podstata trestného činu kuplířství. Podle Chmelíka tento trestný čin předpokládá dva druhy jednání, a to jednak jednání pachatele spočívající v přiměnění, zjednání, najmutí, zlákáání nebo svedení osoby, a druhé spočívající v kořistění z prostituce jiného.¹¹⁹ Dle Jelínka pak kořistění z prostituce provozované jiným spočívá v tom, že kuplíř získává ze sexuálních služeb, které nabízí jiná osoba hmotný nebo finanční prospěch, například tím, že pronajímá chatu, pokoj, zařizuje dopravu anebo obstarává za úplatu zájemce. Předpokládá se soustavnost této činnosti. Podle soudní praxe se nevyžaduje, aby pachatel výslovně vyžadoval nebo vynucoval hmotný prospěch z prostituce jiného, ale postačí opakované přijímání úplaty za to, že provozování prostituce umožňuje.¹²⁰ Za kuplíře kořistícího z prostituce tak lze považovat nejen pasáka, ale i taxikáře nebo recepčního, který pronajmem pokoje pro výkon prostituce umožní. Vše ale pouze v případě, že tak činí s úmyslem z prostituce kořistit a tuto službu neposkytnou jen jednou, ale například v případě taxikáře, pouze tento vozí neustále prostitutky za klienty. Je tedy otázkou, za koho považovat současné provozovatele tzv. nočních klubů, kteří v nich pronajímají pokoje, ve kterých prostitutka nabízí sexuální služby. Podle všeho kořistí z prostituce provozované

¹¹⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹⁹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 100.

¹²⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné- obecná část, zvláštní část*. 3. přeprac.vyd. Praha : Nakladatelství Linde Praha, 2008. s. 608.

jiným, nicméně můj názor je, a částečně se tak liší s tím, co píše Doc. JUDr. Jelínek, že v případě, že si prostitutka dobrovolně pronajme pokoj a ví, že za něj bude muset zaplatit nájem, potom provozovatel nočního klubu kuplířem nebude. Kuplířem by byl v případě, že by mu prostitutka musela například každý den odvádět část tržby, kterou díky prostituci získala.

U trestného činu **ohrožování výchovy dítěte** (§ 201 zák. č. 40/2009 Sb.) je zájem na řádném rozumovém, citovém nebo mravním vývoji dítěte, bez ohledu na to, že nabude zletilosti dříve než v osmnácti letech, například uzavřením manželství.¹²¹ Zájem společnosti je chránit děti i v případě, že již nemravný život vedou. V tomto případě bych zmínila rozsudek sp. zn. 9 To 136/98, který se týkal ohrožování mravní výchovy mládeže v souvislosti s prostitucí a trestným činem kuplířství. V tomto rozhodnutí Vrchní soud v Plzni judikoval, že: „naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 odst. 1 písm. b) tr. zák. (pozn. současný § 201 zák. č. 40/2009 Sb.) nevylučuje skutečnost, že poškozená osoba mladší osmnácti let již před závadným jednáním pachatele vůči ní sexuální život vedla, a to popřípadě i život nemravný; pro objektivní stránku tohoto trestného činu totiž postačí, aby jednání pachatele v ní negativní návyky utvrzovalo a posilovalo.“¹²²

V současnosti novým trestným činem je trestný čin **prostituce ohrožující mravní vývoj dětí** (§ 190, zák. č. 40/2009 Sb.). Jeho objektem je ochrana dětí v tom smyslu, že je zakázána prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Trestné je i jednání v případě, že jiná osoba organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti zmíněných míst. Zajímavá se mi zdá otázka, jestli je trestná i prostituce v okolí vysokých škol, kde se děti, tedy osoby mladší osmnácti let nevyskytují? Soudní praxí tento problém ještě řešen nebyl, proto k němu neexistuje jednoznačné stanovisko. Na základě znění trestního zákoníku je můj názor takový, že bych ji za trestnou považovala, protože i vysoká škola je školské zařízení určené ke vzdělávání. Za trestnou bych ji považovala i z morálních důvodů.

S prostitucí může souviset i trestný čin **zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby** (§ 240 zák. č. 40/2009 Sb.). Aby mohl provozovatel erotického

¹²¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné- obecná část, zvláštní část*. 3. přeprac.vyd. Praha : Nakladatelství Linde Praha, 2008, s. 638.

¹²² Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 5. 1998, sp. zn. 9 To 136/98.

klubu fungovat, potřebuje kromě vlastních prostor i personál. V případě, že s pracovníci uzavře stálou pracovní smlouvu, je z hlediska daní vše v pořádku. Často ale zaměstnává i tzv. externí pracovníce bez pracovní smlouvy, které pracují za honorář nebo vycházejí z ústní dohody se zákazníkem. Zaměstnavatel tak nemusí odvádět sociální a zdravotní pojištění a odměna prostitutky je závislá na její vykonané práci. Při této formě obchodu, tak dochází k neodhalitelným daňovým únikům.¹²³

Dalšími trestnými činy souvisejícími s prostitucí mohou být například trestné činy **zbavení osobní svobody** (§ 170), **omezování osobní svobody** (§ 171), **zavlečení** (§172), **loupeže** (§ 173), **vydírání** (§ 175), **znásilnění** (§ 185), **sexuálního nátlaku** (§ 186), **zneužití dítěte k výrobě pornografie** (§ 193), a **svádění k pohlavnímu styku** (§ 202). V případě prostituce se často setkáváme i s trestným činem **vraždy** (§ 140) nebo **zabití** (§ 141).

6. 2 Organizovaná prostituce

Za trestné činy náleží vyšší trestní sazba v případě, že je osoba spáchá jako člen organizované skupiny. Podle usnesení Nejvyššího soudu 7 Tdo 780/2009: „organizovanou skupinou se rozumí sdružení více osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnosti se v důsledku toho vyznačují plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu a tím i jeho nebezpečnost pro společnost.“¹²⁴ I v případě prostituce lze spatřovat formální znaky charakteristické pro organizovanou skupinu. Organizovaná skupina zabývající se kuplířstvím tak má členy jako je například **tipař**, který ženy jako potencionální prostitutky vyhledává, **náborář**, který vtypované dívky kontaktuje, **pasák** nebo **kuplíř**, který osobu nutí k prostituci a vybírá zisk, ale také **hlídač aut**, který hlídá auto zákazníka, kterému je mezitím služba poskytována a další lidé. Při organizované prostituci zůstává dívka na jednom místě pouze krátkou dobu, protože pak již ztrácí na atraktivnosti. Dle Chmelíka se však organizovaná prostituce jako forma organizovaného zločinu vyskytuje jen výjimečně, zpravidla ve spojitosti s jinou závažnou trestnou činností jako je například obchod s lidmi.¹²⁵

¹²³ MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999, s. 99.

¹²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 7. 2009, sp. zn. 7 Tdo 780/2009.

¹²⁵ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 67.

6.3 Statistiky trestných činů souvisících s prostitucí

V této části chci pouze pro představu uvést statistiky trestných činů, spáchaných v souvislosti s prostitucí za období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009, které uveřejnilo Policejní prezidium ČR na svých internetových stránkách. Jde o statistiky trestných činů, spáchaných na celém území České republiky.

Trestné činy	Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků				
			Podvlivem	Z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí 1-14 let	Mladiství 15-17 let
Vraždy	64	52	7	6	22	0	1
Loupeže	4515	2049	217	181	1255	225	431
Omez. a zbav. osobní svobody	245	157	24	22	74	9	5
Vydírání	1256	922	75	68	488	82	98
Znásilnění	480	343	69	64	168	13	19
Komerční forma sex. Zneužívání	2	2	0	0	1	0	0
Ohrožování mravnosti	157	90	0	0	14	9	19
Ohrožování pohl. nemocí	0	0	0	0	0	0	0
Kuplířství	37	28	0	0	17	0	2
Obchodování s lidmi	10	3	0	0	6	0	0
Ostatní mravnostní trestné činy	59	50	0	0	9	2	1
Celkem	6825	3696	392	341	2054	340	576

Zdroj: Policie České republiky. Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-327216.aspx>>

7 Psychologické a sociální dopady prostituce

Asi nejzávažnějším sociálním důsledkem prostituce je přenos pohlavních nemocí, mezi které lze zařadit kapavku, syfilis, tzv. měkký vřed nebo AIDS/HIV. Jak již bylo v této práci jednou zmíněno, podle soudní judikatury se tzv. AIDS nepovažuje za pohlavní nemoc. Osobně si ale myslím, že díky tomu, že je často přenášena pohlavním stykem, mezi pohlavní nemoci ji řadit lze. Také z důvodu přenosu pohlavních nemocí je, podle mne, nutné prostituci regulovat zákonem, který by nařizoval osobám provozujícím prostituci pravidelné lékařské prohlídky. V tomto směru je tak nutné chránit zákazníky využívajících služeb prostitutky. Jde nejspíš o nevhodné přirovnání, nicméně v případě, že si půjdu koupit jídlo do obchodu, budu také předpokládat a vyžadovat, aby bylo zdravé.

Dalšími sociálními důsledky, v souvislosti s provozováním prostituce, může být zvýšené násilí, kriminalita v zemi, ale i daňové úniky. Také dochází k ohrožování veřejné morálky, kdy nejvíce jsou na ní ohroženy děti, které když budou vídat chování prostitutky na ulici, mohou to považovat za normální, a v pozdějších letech se budou chovat podobně.

Z pohledu zákazníka pak mezi sociální dopady prostituce lze zařadit i rozvrácení rodiny, lépe řečeno manželství, když manželka zjistí, že její manžel měl pohlavní styk s prostitutkou. Zejména mužský názor je, že prostituce někdy může přinášet užitek pro mezilidské vztahy, a to v případě, že manželka neuspokojuje mužův sexuální chtíč, což vyvolává mezi manžely napjatou situaci. Prostitutka je pak jediná, která mužské sexuální požadavky uspokojí a muž nemusí navazovat nějaký jiný vztah. S tímto názorem však já osobně nesouhlasím. Nicméně pozitivum prostituce spatřuji v tom, když osoba trpící nějakou sexuální úchylkou, tedy osoba chorá, která by bez sexu mohla spáchat například trestný čin znásilnění, si svůj sexuální pud uspokojí u prostitutky a předejde tak spáchání trestného činu.

Mezi psychologické dopady prostituce bych zařadila zejména vytvoření různých druhů závislostí. Může jít o závislost na alkoholu nebo drogách, díky kterým se prostitutka snaží překonat svoji špatnou sociální situaci, ale také závislost na penězích, ke kterým je možné v souvislosti s nabízením sexuálních služeb snadno přijít.

8 Prevence

„Slovo prevence vychází z latinského *praeventus* – zákrok předem. Prevence v širším slova smyslu znamená předcházení nežádoucímu jevu a ochrana před ním. Označuje v postatě všechny aktivity, jejichž cílem je potírání výskytu a zabraňování rozvoji negativního jevu ve společnosti. Právnicky prevence znamená legislativní opatření, které má chránit společnost před nežádoucím konkrétním jednáním jednotlivců.“¹²⁶ V současnosti se prevence zaměřuje spíše na již vzniklé nežádoucí jevy, ale měla by působit tak, aby zabránila těmto negativním jevům vůbec vznikat. Podle obsahového zaměření rozlišuje Chmelík **prevenci generální**, která je založena na preventivním účinku trestu, **prevenci sociální**, která představuje soubor společenských opatření v oblasti ekonomiky, kultury a sociální oblasti a **prevenci situační**, kdy pro určité druhy trestných činů je typické místo, kde jsou spáchány a okolnosti které spáchání předcházely. Když se tyto okolnosti poznají, bude prevence účinná.¹²⁷

Podle okruhu adresátů, na které je prevence zaměřena, je rozlišována prevence primární, sekundární a terciární. **Primární prevence** je adresována veškerému obyvatelstvu a směřuje do budoucna, aby nežádoucí jev ve společnosti vůbec nenastal. Ve státě by tak měla působit legislativa, která bude mít pozitivní vliv na chování jedinců. **Sekundární prevence** je orientována na potenciální pachatele nebo oběti, tedy již na rizikové skupiny obyvatel. Soustřeďuje se tak na děti ze špatného sociálního prostředí, jejichž rodiče jsou např. alkoholici, ale i na narkomany, žebráky apod. Cílem **terciární prevence** je předcházet kriminální recidivě. Tento druh prevence předpokládá, že ke spáchání trestného činu již došlo.¹²⁸

V oblasti prevence hrají nejdůležitější úlohu nevládní organizace a stát. Stát se podílí na vytváření a uskutečňování preventivní politiky. Problematika prostituce je řešena na ministerstvech vnitra, práce a sociálních věcí a zdravotnictví. Již navržený návrh zákona o regulaci prostituce by tak v případě přijetí sám o sobě působil preventivně z důvodu povinných zdravotních kontrol, které jsou potřebné

¹²⁶ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 33.

¹²⁷ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 33.

¹²⁸ NOVOTNÝ, Oto., ZAPLETAL, Josef a kolektiv. *Kriminologie*. Praha : Nakladatelství EUROLEX BOHEMIA, 2001. s. 175-176.

pro možnost podnikat v oboru prostituce. Na prevenci se tak ze státních složek podílí zejména Policie ČR a obecní policie.

Nevládní organizace orientují svoji činnost na provozování krizových telefonních linek a poskytování následné péče, na práce v terénu mezi osobami provozujícími prostituci, ale i na prostituci vykonávanou v klubech. Dalšími činnostmi je poskytování právní, poradenské a sociální pomoci obětem obchodování se ženami a pomoc obětem násilné trestné činnosti. Tyto nevládní neziskové organizace jsou finančně dotované státem.¹²⁹ Mezi nejaktivnější a veřejností nejznámější sdružení, věnující se problematice prostituce patří Rozkoš bez rizika a La Strada. Hlavním cílem občanského sdružení Rozkoš bez rizika je zabránit šíření HIV/AIDS. Činí tak na základě terénních sociálních prací, kdy sociální pracovnice na ulici, v privátech nebo klubech informují o možnosti vstupu viru do těla, ale také léčí sexuálně přenosné choroby. Nevládní nezisková organizace La Strada se orientuje na oblast řešení problematiky obchodu s lidmi a snaží se o ovlivnění koncepčních a systémových opatření vlády v této sféře.¹³⁰

¹²⁹ CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. s. 38.

¹³⁰ URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. s. 140.

9 Komparace právních úprav vybraných zemí

V rámci Evropské unie neexistuje jednotná právní úprava regulující prostituci. Důvodem je různorodý přístup jednotlivých států, který k ní chtějí zaujmout. Regulace prostituce tak spadá do pravomoci jednotlivých států. Evropská unie může za současného stavu pouze vydávat doporučení nebo stanoviska k tomuto problému, která ale nejsou přímo závazná pro členské státy. Prostituce je nelegální ve Švédsku, Polsku, Irsku nebo Litvě. Jako profese existuje a regulována je v Nizozemí, Rakousku, Spolkové republice Německo a v Dánsku. V Estonsku, na Slovensku nebo v České republice neexistují žádné zákony, regulující tuto oblast. Vykonávat prostituci nezávisle a bez narušení veřejného pořádku je možné ve Velké Británii a Severním Irsku. Ve Francii, Portugalsku nebo například Španělsku není prostituce nelegální, ale nucení k ní ano.¹³¹ O něco podrobněji jsem se zaměřila na následující země: Nizozemí, Švédsko a Rakousko.

Jako první bych zmínila Švédsko, které se snaží vypořádat s prostitucí jejím zákazem. Parlament i vláda ji považují za násilí, které je páčáno na ženách a tak největší postih stíhá zákazníky využívajících služeb prostitutky. Od roku 1999 kupovat nebo pokoušet se koupit sexuální služby je považováno za trestný čin. Ženám nabízejícím prostituci však žádný trest nehrozí z toho důvodu, aby v případě, že se rozhodnou s prostitucí skončit nebo potřebují pomoc, neměly obavu kontaktovat příslušné orgány.¹³²

V Nizozemsku byl přijat v roce 1999 samostatný zákon o prostituci a účinnosti nabyl dne 1. října 2000. Došlo tak ke zrušení obecného zákazu nevěstinců. Nová úprava stanovuje jasnou hranici mezi legální a nelegální prostitucí, kdy za nelegální je považována prostituce nucená a dětská. Právní úprava si vymezila cíle, mezi které patří regulovat a dostat pod kontrolu dobrovolnou prostituci díky poskytování licencí k jejímu výkonu, chránit děti před sexuálním zneužíváním, zlepšit potírání nucené prostituce, chránit prostitutky, oddělit prostituci od jevů, které souvisejí s trestnou činností a omezit prostituci provozovanou prostitutkami

¹³¹ Legalizace prostituce. *Generation Europe* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupné z: <<http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>>.

¹³² BLEYOVÁ, Dagmar. *Prostitúcia jako sociálno- patologický jav*. 2006. s. 55. Diplomová práce. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Jolana Hroncová. [cit. 2010-03-13] Dostupné z: <<http://diplomovka.sme.sk/praca/3259/prostitucia-ako-socialno-patologicky-jav.php>>.

s ilegálním pobytem v zemi. Zákon také upravuje místa a čas, kdy lze prostituci vykonávat a jaké hrozí sankce za šíření pohlavních chorob.¹³³

V Rakousku již 26 let, tedy od roku 1984, platí spolkový zákon, který umožňuje jednotlivým spolkovým zemím upravit prostituci na místní úrovni. Prostituce je tak v této zemi legální, mohou ji vykonávat pouze registrované osoby a veřejné domy jsou tolerovány v případě, že jsou řádně ohlášeny. Osobám vykonávajícím prostituci je stanovena povinnost platit daně a absolvovat jednou týdně lékařské prohlídky.¹³⁴ Zákon o regulaci prostituce ve Vídni (Gesetz über die Regelung der Prostitution) tak například v § 4 upravuje místa, na kterých nesmí být prostituce provozována. Jde o nádraží a zastávky. Do vzdálenosti 150 m nesmí být prostituce provozována u budov, které slouží náboženským účelům, u dětských školek a škol, dětských hřišť, dětských center, zdravotních středisek nebo u hřbitova.¹³⁵ Jen pro představu, v roce 1993 bylo ve Vídni registrováno 711 prostitutek a v 2008 již 1728.¹³⁶

Státy, které k prostituci zaujímají reglementační přístup, se tak při regulaci prostituce zaměřují především na zdravotní hledisko, proto zavádí pravidelné lékařské kontroly, na věkovou hranici, která činí osmnáct let, na registraci prostituujících osob a stanovení podmínek provozu veřejných domů, na stanovení míst, kde může být vykonávána pouliční prostituce a na daňovou stránku, kdy tyto osoby jsou povinny platit daně z příjmů a odvody na sociální a zdravotní pojištění, jako jiné pracující osoby.

¹³³ *Výzkum prostituční scény v Holandsku- LIFTING THE BAN ON BROTHELS* [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2008 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z:

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/262/5495.html.

¹³⁴ *Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z:

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>.

¹³⁵ Gesetz über die Regelung der Prostitution I450/000. [cit. 2010-03-14]. Dostupné z:

http://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?Abfrage=LrW&Dokumentnummer=LRWI_I450_000&ResultFunctionToken=0a5e5e88-f193-4406-81ba-5230db4e2103&Titel=&Typ=&Index=&ImRisSeit=Undefined&ResultPageSize=50&Suchworte=prostitution.

¹³⁶ Prostitution in Austria. *Wikipedia*[online]. Změněno 19. února 2010 [cit. 2010-03-14]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_Austria.

10 Náměty de lege ferenda

Prostituce je jev, který je součástí každé společnosti. Je nutné si uvědomit, jaký postoj k ní jako společnost chceme zaujmout. V rámci psaní diplomové práce jsem chtěla zjistit, jaký názor na prostituci zaujímají moji vrstevníci. Udělala jsem si proto menší dotazník, ve kterém jsem se dotázala 46 žen a 46 mužů ve věku od dvaceti do třiceti let. Dostalo se mi 49 odpovědí a ve většině případů byla požadována regulace, která by prostituci dani jako jiné podnikání. Pouze jedna dívka požadovala zákaz prostituce a dva muži, aby zůstala současná situace, tedy žádný trestní postih za její nabízení ani kupování. Myslím, že i z tohoto malého dotazníku je patrné, jaký postoj k ní naše společnost zaujímá, a poslanci by se tímto problémem měli více zabývat.

Mohlo by se zdát, že trestním postihem zákazníka anebo samotné prostitutky, tedy jejím celkovým zákazem dojde k jejímu vymýcení, nicméně zákazy jsou a odjakživa byly porušovány a zákaz prostituce by znamenal, že by byla provozována ilegálně a stát by o ní neměl žádný přehled. Současná právní úprava v České republice však také není dostatečná. Osobně tak zaujímám názor, že správnou cestou, jak se vypořádat s tímto jevem, který považuji za negativní, je regulace prostituce právním předpisem. Navržený zákon o regulaci prostituce se snaží řešit problémy, které provozování prostituce doprovázejí a považuji je za povedené. Jako samotný však celou problematiku prostituce nevyřeší. Aby byla prostituce omezena na co nejnižší míru, je nutné vycházet z jejích příčin. Stát by se tak měl snažit zajistit, aby se osoba nedostala na okraj společnosti, například poskytováním vzdělávacích programů, sociální péčí nebo vytvářením dostatečného množství pracovních míst.

Jak jsem již zmínila, považuji navržený zákon o regulaci prostituce za zdařilý, pouze bych doplnila určité nedostatky, které podle mého názoru má. Definiuje, co je prostituce, kdo ji může poskytovat a co se rozumí pojmem nabízení prostituce. Nedefiniuje ovšem, co se rozumí pod pojmem zařízení určené k vykonávání prostituce. Proto bych do navrženého zákona, který je přiložen v příloze č. 1, doplnila v § 1 třetí odstavec, který by zněl: „Zařízením k provozování prostituce se rozumí budovy s platným povolením k provozování prostituce, vydaného obcí na základě splnění předem stanovených podmínek.“ V § 9 navrhovaný zákon ukládá povinnost fyzické osobě oprávněné k poskytování prostituce, aby chodila

jednou měsíčně na povinné lékařské prohlídky. V Rakousku je tyto prohlídky nutné absolvovat jednou týdně.¹³⁷ Vzhledem k tomu, že prostitutka má během jednoho večera několik zákazníků, zdá se mi měsíc dlouhá doba. Za relevantní bych tak považovala lékařské prohlídky vykonané jednou za čtrnáct dní. V navrhovaném zákoně by také mělo být ustanovení, které stanoví, že majitel zařízení nesmí prostitutky nutit k nabízení sexuálních služeb a k žádosti o povolení je žadatel povinen připojit pravidla, která budou v zařízení platit, a která stanoví práva a povinnosti prostitutek. Dále bych navrhovala, aby osoba, která se opětovně dopustí přestupku tím, že poskytuje prostituci bez platného oprávnění, byla stíhána za trestný čin neoprávněného podnikání podle § 251 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Myslím si, že regulací prostituce dojde k ochraně jak zákazníků, tak prostitutek. Je lepší mít alespoň nějakou právní úpravu a v oblasti poskytování sexuálních služeb spíše „povolit uzdu“, než ji zakázat. Také se domnívám, že pokud bude prostituce zdaněna, bude postupně docházet k jejímu upadání, protože už nebude přinášet vidinu snadně vydělaných peněz. Navíc ceny budou muset být vyšší, což omezí i poptávku. Nicméně aby způsoby vypořádání se s prostitucí měly ten správný efekt, musely by k ní stát zaujímat stejný postoj. Když v jedné zemi bude zakázaná a v jiné povolená, bude i nadále docházet k obchodu s lidmi a přesouvání se prostitutek do sousedních zemí. Vhodným řešením by tak byla jednotná právní úprava prostituce v rámci celé EU (a nejlépe všech států naší země, což je nereálné).

¹³⁷*Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/document/2005/navrh.pdf>>.

Závěr

Prostituce je jev, který ve společnosti vždy byl, je a bude. V posledních letech, zejména po roce 1989 nastává její rozmach zapříčiněný uvolněním režimu a liberalizací společenských postojů. Zatím žádná společnost se s ní nedokázala vypořádat a domnívám se, že to ani není možné. Sexuální pud je vlastní každé lidské bytosti a nabízení sexuálních služeb za peníze z toho těží. Tato poptávka a na ni reagující nabídka však s sebou přináší i spoustu problémů ať už zdravotních, mravnostních nebo v podobě trestných činů. S největšími problémy na úseku prostituce se potýkají velká města a města okolo hranic. Tzv. veřejné domy navíc nejsou schované někde v bočních uličkách, ale stojí přímo u hlavní silnice, kudy projíždí řada rodin s dětmi.

Současná právní úprava v České republice postihuje pouze doprovodné negativní jevy prostituce, bez toho aniž by řešila zdravotní stránku nebo systém jejích kontrol. Dochází tak k šíření pohlavních nemocí, obchodu s lidmi, zneužívání nezletilých či mladistvých osob, daňovým únikům a jiným trestným činům. Zákazem prostituce a trestním postihem zákazníků nebo prostitutek samotných se nic nevyřeší, protože touha po sexu bude ve společnosti stále. Je proto nutné, tuto oblast právně regulovat a zabývat se jí. Navržený zákon o regulaci prostituce by problémy spojené s prostitucí z větší části mohl vyřešit, ale politici by se museli těmito problémy zabývat. Vládní návrh zákona o regulaci prostituce je již 5 let starý a od té doby došlo pouze k vydání nového návrhu Zastupitelstvem hlavního města Prahy, který je v podstatě totožný s návrhem původním z roku 2005 a nenašel tak podporu ani u pražských radních. Prvním krokem musí být vypovězení Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob. Většina činností směřující k pomoci prostituujícím osobám tak leží na bedrech nevládních neziskových organizací, které by za jiných okolností mohly být financovány z daní, které by stát, v případě regulace, na tomto druhu podnikání vybíral.

Při regulaci prostituce je důležité vymezit hranice mezi legální a nelegální prostitucí. Jako nelegální prostituce by tak měla být výslovně označena prostituce nucená a prostituce dětská a osobám profitujícím z nelegální prostituce, by měly být ukládány značné trestní sankce, tedy nikoli v podobě přestupku nebo jiného

správního deliktu. Legální a dobrovolná prostituce je tak jediná, kterou společnost může tolerovat.

Summary

The diploma thesis called Prostitution from the psychological, social and juristic point of view deals with the prostitution as an all-society problem. It is especially focused on the question, if the prostitution should be prohibited, not regulated with punishing only the negative continuous effects or if should be regulated by law. At the diploma thesis is described evolution of the prostitution since the ancient era until the present, kinds of prostitution and reasons of origin. The basic kinds of prostitution are women's, men's and children's prostitution. These kinds are thereafter divided into several forms as private, hotel, housing, bar, street and road prostitution. At this time there is a boom of escort services as well. The thesis deals with an international and national legislation as well and describes criminal offences which are connected with this phenomenon. There are some subjects in the end of a diploma paper, which I consider desirable for the legal regulation in the Czech Republic.

Prostitution is a phenomenon, which is as old as human society and in the meantime doesn't exist society which gets rid of it effectively. This phenomenon is accompanying with a lot of negative effects as health and social problems. There are criminal offences, which are connected with running prostitution as well. The most frequent criminal offences are robbery, blackmail, criminal assault, soliciting and traffic in persons. In a case of prostitution clear focus should be on prevention as well. Prevention should be ensured by the state especially but at present in the Czech Republic the prevention is ensured by the non-governmental nonprofit organization as are „La Strada” or „Rozkoš bez rizika“. These organizations give legal aid, consultant services and social help to persons running prostitution. The most effective help are services given by the social workers in terrain. Their work is financed by the state, but if the prostitution is regulated, the work of non-governmental nonprofit organization could be financed from taxation, which the state levies on it.

There are three attitudes towards prostitution- prohibition, regulation and abolition. If the state has prohibition attitude towards prostitution, it means that the state considers the prostitution as a criminal offence and the prostitution is forbidden then. If the prostitution is forbidden, it means that punished are clients as well as the person giving the prostitution. But if the prostitution is forbidden it

always will exist, because there is sexual lust in the society. But will exist illegal and the state will not have survey about it. Reglementation means, that the prostitution is regulated by law and abolition attitude doesn't regulate prostitution by law but punish only criminal offences connected with prostitution.

In the Czech Republic there is abolition attitude at the present. But the Draft Law on the Regulation of Prostitution was drawn up. The bill entitles persons to offer sexual services only when they are register. Then the prostitution couldn't be offered without valid license, which municipality will diffuse. Proposed law supposes regular health examination and thanks to them will be solved health problems connected with prostitution at least in part. If the proposed law is valid, discretions and duties will be determined for persons who run prostitution, for keepers of houses intended for running prostitution and doctors who give medical opinion about health competency. Then the prostitution will be profession and every person working in this way must pay a tax. The Draft Law on the Regulation of Prostitution still doesn't come into force in spite of trying to solve problems of prostitution in a good way for the state and society too. But the problem is that there is valid a Convention for the Suppression of the Traffic in Person and of the Exploitation of the Prostitution of Others in Czech Republic which House of Parliament of Czech Republic refuses cancel and this treaty ban regulation of prostitution by law. My opinion is that prostitution should be regulated by law because legal and voluntary prostitution is the only one, which can be tolerable by society.

Seznam použité literatury

Knížní díla:

CHMELÍK, Jan a kolektiv. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha : Portál, 2003. 208 s. ISBN 80-7178-739-6.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné- obecná část, zvláštní část*. 3. přeprac. vyd. Praha : Nakladatelství Linde Praha, 2008. 831 s. ISBN 978-80-7201-696-9.

LENDEROVÁ, M. *Chytla patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha : Nakladatelství Karolinum, 2002. 219 s. ISBN 80-2460-379-9.

MITLÖHNER, M. *Erotika a paragrafy*. Praha : GRADA Publishing, 1999. 136 s. ISBN 80-7169-691-9.

NOVOTNÝ, Oto., ZAPLETAL, Josef a kolektiv. *Kriminologie*. Praha : Nakladatelství EUROLEX BOHEMIA, 2001. 424 s. ISBN 80-86432-08-4.

ProFem; ROZKOŠ BEZ RIZIKA. *Ulice- silnice- dálnice*. Praha : ProFem a Rozkoš bez rizika, 1996. 164 s.

URBAN, Lukáš; DUBSKÝ, Josef. *Sociální deviace*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 167 s. ISBN 978-80-7380-133-5.

VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. doplň. vyd. Praha : GRADA Publishing, 2007. 144 s. ISBN 978-80-247-2218-4.

Právní předpisy:

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Vyhláška č. 160/1922 Sb., o přístupu Československé republiky k mezinárodní úmluvě ze dne 4. května 1910, aby byl potlačen obchod s děvčaty.

Vyhláška č. 32/1936 Sb., Mezinárodní úmluva o potírání obchodu zletilými ženami z roku 1933.

Vyhláška č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte.

Vyhláška č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatřeních k odstranění nejhorsích forem dětské práce.

Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Soudní rozhodnutí:

Nález Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04.

Rozsudek Krajského soudu České Budějovice ze dne 11. 8. 1994, sp. zn. 4 To 518/94.

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 5. 1995, sp. zn. 1 Tz 6/95.

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 5. 1998, sp. zn. 9 To 136/98.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 7. 2009, sp. zn. 7 Tdo 780/2009.

Internetové zdroje:

BLEYOVÁ, Dagmar. *Prostitúcia jako sociálno- patologický jav*. 2006. s. 55. Diplomová práce. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Jolana Hroncová. [cit. 2010-03-13] Dostupné z: <http://diplomovka.sme.sk/praca/3259/prostituticia-ako-socialno-patologicky-jav.php>.

Gesetz über die Regelung der Prostitution I450/000. [cit. 2010-03-14]. Dostupné z: http://www.ris.bka.gv.at/Dokument.wxe?Abfrage=LrW&Dokumentnummer=LRWI_I450_000&ResultFunctionToken=0a5e5e88-f193-4406-81ba-5230db4e2103&Titel=&Typ=&Index=&ImRisSeit=Undefined&ResultPageSize=50&Suchworte=prostitution.

KERLES, Marek. Za prostituci dají lidé v Česku 9 miliard korun. In *Lidové noviny* [online]. Vydáno 24. 02. 2009. Změněno 03. 03. 2009 [cit. 2010-02-21]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/prehled_clanku_unor_2009.

Kolik je v Česku prostitutek? Možná až třicet tisíc. *Týden.cz* [online]. [cit. 2010-03-28]. Dostupný z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kolik-je-v-cesku-prostitutek-mozna-az-tricet-tisic_17543.html.

Legalizace prostituce. *Generation Europe* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=83>.

Ministerstvo vnitra České republiky : Prostituční scéna [online]. [cit. 2010-03-08]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/262/5492.html.

Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006-2008 [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2006 [cit. 2010-02-27]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/komercni06.pdf>>.

Návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy Zákon ze dne... 2008 o regulaci prostituce [online]. Zastupitelstvo hlavního města Prahy [cit. 2010-03-27]. Dostupný z: <http://www.rozkosbezrizika.cz/01_hm/021_ZAKON.htm>.

Prostituce. *Wikipedia* [online]. Změněno 14. března 2010 [cit. 2010-03-23]. Dostupný z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Prostituce>>.

Prostitution in Austria. *Wikipedia* [online]. Změněno 19. února 2010 [cit. 2010-03-14]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/Prostitution_in_Austria>.

Sněmovní tisk 1081/0, část č. 2/2. *Úmluva o potlačování a obchodu s lidmi-výpověď* [online]. [cit. 2010-03-03]. Dostupné z: <<http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=14564>>.

Sněmovní tisk č. 798., *Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s její výpovědí Úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a její závěrečný protokol ze dne 21. března 1950* [online]. 2002-2006 [cit. 2010-03-08]. Dostupné z: <<http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/042schuz/42-4.html#360>>.

ŠKALOUD, Miroslav. *Jak v regulaci prostituce v ČR* [online]. Publikováno 27. ledna 2005 [cit. 2010-03-02]. Dostupné z: <<http://info.skaloud.net/index.php3?act=stanoviska&display=1110>>.

TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana a kol. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004 [cit. 2010-03-01]. s. 40. Dostupné z: <<http://www.ok.cz/iksp/docs/304.pdf>>. ISBN 80-7338-030-7.

Vládní návrh Zákon ze dne... 2005 o regulaci prostituce [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Změněno 27. června 2008 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/navrh.pdf>>.

Výzkum prostituční scény v Holandsku- LIFTING THE BAN ON BROTHELS [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2008 [cit. 2010-03-13]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/mvcr/262/5495.html>.

Časopisecké a jiné zdroje:

MÜLLER, Jaroslav. Regulovat prostituci? Ano, či nikoliv?. *Kriminalistický sborník*. 2008, č. 4.

Seznam mezinárodních smluv, kterými je v oblasti právního styku s cizinou Česká republika vázána. Systém ASPI. [cit. 2010-03-01].

Vláda České republiky. *Důvodová zpráva k návrhu nového trestního zákoníku (zák. č. 40/2009 Sb.)- Část druhá. Zvláštní část, hlava III.* 2008, ASPI ID: LIT31881CZ.

Příloha č. 1

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2005

o regulaci prostituce

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon stanoví podmínky, za nichž může být nabízena nebo vykonávána prostituce a za nichž mohou být provozována zařízení určená k vykonávání prostituce (dále jen „zařízení“), a podmínky kontroly jejich dodržování.

(2) Prostitucí je úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud přitom dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou, která tyto služby poskytuje, a osobou, která jich využívá.

§ 2

Osoby oprávněné k nabízení nebo vykonávání prostituce

(1) Prostituci může nabízet nebo vykonávat pouze fyzická osoba, které bylo uděleno oprávnění k nabízení nebo vykonávání prostituce (dále jen „oprávnění“), je zdravotně způsobilá k vykonávání prostituce (dále jen „zdravotní způsobilost“) a má platné potvrzení o platnosti posudku o zdravotní způsobilosti.

(2) Udělení oprávnění se prokazuje průkazem, který je veřejnou listinou.

(3) Pro účely tohoto zákona se za nabízení prostituce považuje nabízení vlastní prostituce na veřejných prostranstvích nebo v zařízeních.

(4) Prostituci nelze nabízet nebo vykonávat v pracovněprávním vztahu.

§ 3

Oprávnění

(1) K udělení oprávnění je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu má žadatel místo trvalého pobytu¹⁾, popřípadě místo pobytu na území České republiky²⁾.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností udělí oprávnění žadateli, který

- a) je starší 18 let,
- b) je státním občanem České republiky nebo státním občanem státu, jehož státní občané mají podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, právo podnikat nebo vykonávat hospodářskou činnost na území České republiky za stejných podmínek jako státní občané České republiky,
- c) je způsobilý k právním úkonům,
- d) je trestně zachovalý (§ 4),
- e) je zdravotně způsobilý (§ 9),
- f) je zdravotně pojištěný.

(3) Oprávnění opravňuje jeho držitele k nabízení nebo vykonávání prostituce na území České republiky.

§ 4

Trestní zachovalost

Za trestně zachovalého se pro účely udělení oprávnění nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, útoku na státní orgán, útoku na veřejného činitele, nedovoleného ozbrojování, šíření nakažlivé choroby, kuplířství, obchodování s dětmi, ohrožování výchovy mládeže, vraždy, úmyslného ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, zbavení osobní svobody, zavlčení do ciziny, loupeže, vydírání, znásilnění, pohlavního zneužívání, obchodování s lidmi nebo účasti na zločinném spolčení, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.

1) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Žádost o udělení oprávnění

§ 5

(1) Žadatel v žádosti o udělení oprávnění uvede své jméno, popřípadě jména, příjmení, datum a místo narození a adresu místa trvalého pobytu; v případě, že žadatel není občanem České republiky, uvede jméno, popřípadě jména, příjmení, datum a místo narození, státní občanství a adresu místa pobytu na území České republiky, popřípadě v jiném členském státu Evropské unie.

(2) K žádosti o udělení oprávnění žadatel připojí

- a) doklad o zdravotním pojištění nebo jeho úředně ověřenou kopii,
- b) posudek o zdravotní způsobilosti (§ 9), který nesmí být starší 3 měsíců,
- c) výpis z evidence Rejstříku trestů; pokud žadatel pobýval v posledních 3 letech více než 6 měsíců nepřetržitě na území jiného státu, předloží také výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudním nebo správním orgánem tohoto státu. Nevydává-li tento stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba prohlášení o trestní záchovalosti ve smyslu § 4, učiněné před notářem nebo orgánem veřejné moci tohoto státu. Tyto doklady nesmí být starší 3 měsíců,
- d) doklad o zaplacení správního poplatku
- e) 2 fotografie o rozměru 35 x 45 mm, odpovídající současné podobě žadatele a splňující požadavky na technické provedení.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) požadavky na technické provedení fotografie přikládané k žádosti o udělení oprávnění,
- b) vzor žádosti o udělení oprávnění.

§ 6

(1) Žadatel, který není občanem členského státu Evropské unie, je povinen k žádosti o udělení oprávnění připojit kromě náležitostí uvedených v § 5 odst. 2 úředně ověřenou kopii víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání nebo povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k pobytu²⁾.

(2) Žadatel, který není státním občanem České republiky, je povinen k žádosti o udělení oprávnění dále připojit výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudním nebo správním orgánem státu, jehož je občanem. Ustanovení § 5 odst. 2 písm.c) platí obdobně.

§ 7

Platnost oprávnění

(1) Doba platnosti oprávnění je 1 rok.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle § 3 odst. 1 prodlouží na žádost žadatele platnost oprávnění o 1 rok, splňuje-li žadatel podmínky podle § 3 odst. 2. Prodloužení platnosti oprávnění vyznačí v průkazu.

V žádosti o prodloužení platnosti oprávnění žadatel uvede údaje stanovené v § 5 odst. 1 a k žádosti připojí doklady stanovené v § 5 odst. 2.

(3) Platnost oprávnění skončí

- a) uplynutím doby jeho platnosti,
- b) dnem ztráty nebo odcizení průkazu,
- c) smrtí jeho držitele nebo prohlášením držitele oprávnění za mrtvého,
- d) dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu, kterým je jeho držitel uznán vinným ze spáchání některého z trestných činů uvedených v § 4,
- e) dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu, kterým je jeho držitel zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo kterým je jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- f) zánikem zdravotního pojištění jeho držitele,
- g) dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla jeho držiteli zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání nebo platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebo platnost povolení k pobytu²⁾,
- h) pozbytím státního občanství České republiky nebo státu, jehož státní občané mají podle mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, právo podnikat nebo vykonávat hospodářskou činnost na území České republiky za stejných podmínek jako státní občané České republiky, nebo
- i) dnem nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle § 3 odst. 1 odejme oprávnění, jestliže

- a) se jeho držitel stal trvale zdravotně nezpůsobilý prostituci vykonávat,
- b) bylo vydáno na základě nesprávných nebo nepravdivých údajů,
- c) průkaz obsahuje neoprávněně provedené změny nebo nesprávné údaje,
- d) průkaz je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost,
- e) u jeho držitele došlo k podstatné změně podoby, nebo
- f) o to jeho držitel požádá.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je příslušný k vydání oprávnění, může toto oprávnění odejmout, pokud byla jeho držiteli uložena pokuta za správní delikt uvedený v § 20 odst. 1. Oprávnění lze opět udělit nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odejmutí oprávnění, pokud byla pokuta zaplacená.

(6) Vzor žádosti o prodloužení platnosti oprávnění stanoví prováděcí právní předpis.

§ 8

Náležitosti průkazu

(1) Průkaz obsahuje

- a) označení obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost,
- b) datum jeho vydání,

- c) datum skončení platnosti oprávnění uplynutím doby,
- d) evidenční číslo,
- e) fotografii jeho držitele,
- f) otisk úředního razítka a podpis oprávněné úřední osoby.

(2) Vzor průkazu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 9

Zdravotní způsobilost

(1) Zdravotní způsobilost se pro účely udělení oprávnění, popřípadě prodloužení platnosti oprávnění osvědčuje posudkem o zdravotní způsobilosti.

(2) Trvání zdravotní způsobilosti po dobu platnosti oprávnění se osvědčuje platným potvrzením platnosti posudku o zdravotní způsobilosti, které má formu otisku razítka zdravotnického zařízení a podpisu lékaře v průkazu. Potvrzení má platnost 1 měsíc ode dne jeho vyznačení do průkazu.

(3) Posudek o zdravotní způsobilosti vydává a platnost posudku o zdravotní způsobilosti potvrzuje na náklady žadatele zdravotnické zařízení prostřednictvím lékaře s příslušnou specializovanou způsobilostí (dále jen „posuzující lékař“). Pro účely posouzení zdravotní způsobilosti si posuzující lékař vyžádá výpis ze zdravotnické dokumentace od registrujícího praktického lékaře³⁾; pokud žadatel nebo držitel oprávnění takového lékaře nemá, vyžádá si výpis ze zdravotnické dokumentace lékaře, který žadateli nebo držiteli oprávnění poskytuje obdobnou péči. Registrující praktický lékař nebo lékař poskytující obdobnou péči je povinen posuzujícímu lékaři výpis ze zdravotnické dokumentace vydat.

(4) Zjistí-li posuzující lékař u držitele oprávnění změnu zdravotního stavu, která má za následek ztrátu zdravotní způsobilosti, je zdravotnické zařízení povinno vydat nový posudek o zdravotní způsobilosti a informovat o tom neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost.

(5) Držitel oprávnění je oprávněn změnit posuzujícího lékaře nejvýše jednou za rok.

(6) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) seznam nemocí a stavů, které vylučují zdravotní způsobilost,
- b) druhy, četnost a obsah lékařských prohlídek včetně vyšetření a obsah posudku o zdravotní způsobilosti,
- c) výčet oborů specializačního vzdělávání, jehož získání opravňuje lékaře k provádění posouzení zdravotní způsobilosti a k potvrzování platnosti posudku o zdravotní způsobilosti.

³⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 10

Povinnosti lékaře

Lékař, který zjistí, že držitel oprávnění trpí závažnou nemocí, pro kterou není trvale zdravotně způsobilý vykonávat prostituci, je povinen neprodleně informovat o této skutečnosti obecní úřad obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost, a současně o této skutečnosti písemně vyrozumět posuzujícího lékaře. Seznam závažných onemocnění, u kterých je lékaři uložena tato informační povinnost, stanoví prováděcí právní předpis.

Práva a povinnosti držitele oprávnění

§ 11

Držitel oprávnění je oprávněn vykonávat prostituci pouze

- a) v zařízení,
- b) v prostorách, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a které je osoba využívající služeb držitele oprávnění oprávněna užívat, nebo
- c) v nebytových prostorách, které je osoba využívající služeb držitele oprávnění oprávněna užívat.

§ 12

(1) Nabízení prostitute na veřejných prostranstvích je zakázáno, pokud obec obecně závaznou vyhláškou nestanoví, že držitelé oprávnění mohou nabízet prostituci na veřejných prostranstvích obecně závaznou vyhláškou určených.

(2) Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit, na kterých veřejných prostranstvích mohou držitelé oprávnění nabízet prostituci v čase obecně závaznou vyhláškou určeném.

§ 13

Držitel oprávnění je povinen

- a) předložit průkaz na žádost příslušného kontrolního orgánu, osoby využívající služeb držitele oprávnění nebo provozovatele zařízení a na žádost příslušného kontrolního orgánu zároveň prokázat svoji totožnost,
- b) oznámit do 15 dnů ztrátu nebo odcizení průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost,
- c) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost, změny údajů zaznamenaných o něm v evidenci průkazů (§ 17 odst. 2), a to do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala; k oznámení přiloží doklad potvrzující změnu údaje,

d) odevzdat průkaz do 15 dnů od skončení platnosti oprávnění obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost.

Zařízení

§ 14

(1) Provozování zařízení je možné pouze na základě povolení vydaného obcí, na jejímž území se bude zařízení nacházet. Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahuje se na provozování zařízení zvláštní právní předpis upravující živnostenské podnikání⁴⁾.

(2) Fyzická osoba v žádosti o povolení uvede

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě obchodní firmu, datum a místo narození, adresu místa trvalého pobytu, popřípadě adresu místa pobytu, místo podnikání, identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- b) adresu zařízení,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum a místo narození a adresu místa trvalého pobytu, popřípadě adresu místa pobytu odpovědného zástupce, byli ustanoven.

(3) Právnícká osoba v žádosti o povolení uvede

- a) obchodní firmu nebo název, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, popřípadě umístění organizační složky na území České republiky,
- b) jméno, popřípadě jména, a příjmení, adresu místa trvalého pobytu, popřípadě adresu místa pobytu, nebo firmu a sídlo osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy; jestliže je statutárním orgánem nebo jeho členem právnícká osoba, též jméno, popřípadě jména, a příjmení a adresu místa trvalého pobytu osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členy,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum a místo narození a adresu místa trvalého pobytu, popřípadě adresu místa pobytu odpovědného zástupce,
- d) adresu zařízení.

(4) K žádosti o povolení žadatel připojí doklad prokazující vlastnické nebo užívací právo ke stavbám, v nichž má být zařízení provozováno, popřípadě souhlas vlastníka stavby s provozováním zařízení. Právnícká osoba k žádosti připojí též doklad prokazující její právní existenci.

(5) Povolení obec nevydává, pokud by se zařízení mělo nacházet v bezprostřední blízkosti školy nebo školského zařízení, zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, zařízení pro preventivně výchovnou péči, ústavu sociální péče pro mládež, jiného zařízení sociálních služeb pro mládež, dětského hřiště, církevní budovy, veřejného a neveřejného pohřebiště nebo krematoria.

⁴⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(6) Pokud se ten, kdo provozuje zařízení, dopustil správního deliktu podle § 20 odst. 4, může obec povolení vydat nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty, pokud byla pokuta zaplácena.

(7) Pokud bylo povolení odňato či jeho platnost zanikla z důvodu uvedeného v § 15 odst. 2, nelze po dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí povolení nebo ode dne zániku jeho platnosti vydat povolení k provozování zařízení, pokud by se mělo zařízení nacházet v týchž prostorách jako zařízení, jehož se týkalo odnětí povolení či zánik jeho platnosti.

(8) O vydání a odnětí povolení rozhoduje rada obce. Na vydání povolení není právní nárok.

§ 15

(1) Doba platnosti povolení je 10 let ode dne nabytí jeho právní moci.

(2) Platnost povolení zaniká

- a) dnem právní moci rozhodnutí, jímž byl provozovatel zařízení uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 20 odst. 3 písm. e) nebo f),
- b) dnem zániku živnostenského oprávnění k provozování zařízení, nebo
- c) dnem, kterým přestal splňovat podmínku bezúhonnosti stanovenou pro provozování živnosti fyzickými osobami⁵⁾

- 1. odpovědný zástupce,
- 2. ten, koho provozovatel zařízení zmocnil jednat jeho jménem,
- 3. ten, kdo v rámci provozovatele zařízení vykonává řídicí či kontrolní činnost, nebo je členem orgánu, který takovou činnost v rámci provozovatele zařízení vykonává, nebo
- 4. člen statutárního orgánu provozovatele zařízení, je-li provozovatelem zařízení právnická osoba.

(3) Obec může povolení odejmout, pokud byla jeho držiteli uložena pokuta za správní delikt uvedený v § 20 odst. 3 písm. a) až d). Povolení lze opět vydat nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odejmutí povolení, pokud byla pokuta zaplácena; obdobně se postupuje i v případě zániku platnosti povolení podle odstavce 2 písm. a).

§ 16

Povinnosti provozovatele zařízení

(1) Provozovatel zařízení nesmí

- a) označit zařízení způsobem budícím veřejné pohoršení,
- b) umožnit osobám mladším 18 let přístup do zařízení,

⁵⁾ § 6 odst. 1 písm. c) a § 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

c) umožnit osobě bez platného potvrzení platnosti posudku o zdravotní způsobilosti nabízet nebo vykonávat prostituci v zařízení.

(2) Provozovatel zařízení je povinen vést evidenci průkazů osob vykonávajících prostituci v zařízení, ve které se zaznamenává evidenční číslo průkazu a označení obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který udělil oprávnění, popřípadě prodloužil jeho platnost. Na žádost příslušných kontrolních orgánů je provozovatel zařízení povinen evidenci zpřístupnit.

(3) Provozovatel zařízení je povinen před zahájením provozu předložit obci, která vydala povolení, pravomocné kolaudační rozhodnutí, jímž se povoluje zařízení.

Působnost orgánů obcí

§ 17

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje o udělení, prodloužení a skončení platnosti oprávnění příslušný finanční úřad a příslušnou správu sociálního zabezpečení a v případě fyzické osoby, která není občanem členského státu Evropské unie, také službu cizinecké a pohraniční policie.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci průkazů, která obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení držitele oprávnění,
- b) datum a místo narození držitele oprávnění,
- c) adresu místa trvalého pobytu, popřípadě místa pobytu držitele oprávnění,
- d) evidenční číslo průkazu,
- e) fotografii držitele oprávnění,
- f) označení zdravotní pojišťovny, jejímž pojištěncem je držitel oprávnění,
- g) státní občanství držitele oprávnění,
- h) číslo občanského průkazu, popřípadě cestovního dokladu držitele oprávnění,
- i) datum udělení oprávnění, datum prodloužení jeho platnosti a datum skončení platnosti,
- j) evidenční čísla ztracených, odcizených nebo neplatných průkazů a datum ohlášení ztráty nebo odcizení průkazu.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zaznamená změny údajů vedených v evidenci do 10 dnů ode dne jejich oznámení.

(4) Údaje v evidenci průkazů se vedou po dobu 10 let od skončení platnosti průkazu.

(5) Údaje vedené podle odstavce 2 písm. j) zveřejní obecní úřad obce s rozšířenou působností způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 18

Obec, která vydala povolení k provozování zařízení, vede evidenci těchto zařízení a osob, kterým byla povolení k provozování těchto zařízení vydána. Evidence obsahuje údaje uvedené v § 14 odst. 2 a 3.

Správní delikty

§ 19

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) nabízí nebo vykonává prostituci bez platného oprávnění, nebo
- b) vyhledává prostituci na místě, kde je podle § 12 nabízení prostituce zakázáno, nebo prostituce využije na místě, kde podle § 11 není držitel oprávnění k vykonávání prostituce oprávněn.

(2) Lékař se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností podle § 10.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) pokutu do 15 000 Kč.

§ 20

(1) Držitel oprávnění se dopustí správního deliktu tím, že

- a) neoznámí ztrátu nebo odcizení průkazu podle § 13 písm. b),
- b) neoznámí změnu údajů podle § 13 písm. c),
- c) neodevzdá průkaz po skončení jeho platnosti podle § 13 písm. d),
- d) nabízí prostituci na veřejném prostranství v rozporu s § 12 nebo vykonává prostituci na místech, kde k tomu není podle § 11 oprávněn,
- e) úmyslně poškodí průkaz nebo v něm změní údaje, nebo
- f) nabízí nebo vykonává prostituci bez platného potvrzení o platnosti posudku o zdravotní způsobilosti.

(2) Zdravotnické zařízení se dopustí správního deliktu tím, že

- a) osvědčí podle § 9 odst. 1 zdravotní způsobilost osobě, která zdravotně způsobilá není, nebo
- b) potvrdí podle § 9 odst. 2 platnost posudku o zdravotní způsobilosti držiteli oprávnění, i když zjistí změnu zdravotního stavu, která má za následek ztrátu zdravotní způsobilosti držitele oprávnění.

(3) Provozovatel zařízení se dopustí správního deliktu tím, že

- a) nepředloží podle § 16 odst. 3 pravomocné kolaudační rozhodnutí, jímž se povoluje zařízení,
- b) označí zařízení způsobem budícím veřejné pohoršení,
- c) umožní osobám mladším 18 let přístup do zařízení,
- d) nevede evidenci průkazů podle § 16 odst. 2, nebo ji vede s nepravdivými údaji,
- e) umožní držiteli platného oprávnění nabízet nebo vykonávat prostituci v zařízení v rozporu s § 16 odst. 1 písm. c), nebo
- f) umožní v zařízení nabízet nebo vykonávat prostituci osobě bez platného oprávnění.

(4) Ten, kdo provozuje zařízení, se dopustí správního deliktu tím, že takové zařízení provozuje bez platného povolení.

(5) Za správní delikt se uloží pokuta

- a) do 5 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a) až c),
- b) do 10 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. a),
- c) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. d) až f), odstavce 2 a odstavce 3 písm. b),
- d) do 200 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. c),
- e) do 300 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. d),
- f) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. e),
- g) do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3 písm. f),
- h) do 2 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 4.

§ 21

(1) Právnícká osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(2) Při určení výměry pokuty právnícké osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(3) Odpovědnost právnícké osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezačal řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(4) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností, s výjimkou správních deliktů podle § 19 odst. 1, § 20 odst. 1 písm. d) a f) a § 20 odst. 3 a 4, které projednávají orgány obce.

(5) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby⁶⁾ nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnícké osoby.

(6) Pokuty vybírá a vymáhá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil.

§ 22

Kontrola

(1) Obecní úřad kontroluje dodržování povinností stanovených v § 11, § 16 odst. 1 a 2 a podle § 12.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností kontroluje dodržování povinností stanovených v § 13 písm. b) až d).

⁶⁾ § 2 odst. 2 obchodního zákoníku

§ 23

Působnost Policie České republiky a obecní policie

(1) Policie České republiky a obecní policie dohlíží na to, jak osoby, které nabízejí nebo vykonávají prostituci, osoby, které využívají jejich služeb nebo vyhledávají prostituci, a provozovatelé zařízení dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona.

(2) Příslušníci policie a zaměstnanci obce zařazení do obecní policie mohou při plnění úkolů Policie České republiky a obecní policie

- a) vstupovat v zařízení do všech prostor; mimo jeho provozní dobu jsou oprávněni tak činit, lze-li mít důvodně za to, že se v těchto prostorách zdržují osoby,
- b) vyžadovat předložení průkazu,
- c) nahlížet do evidence vedené provozovatelem zařízení.

Společná ustanovení

§ 24

Pokud mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu, nestanoví jinak, musí být pravost úředních razítek a podpisů na originálech dokladů předkládaných správním orgánům podle tohoto zákona, které byly vydány v zahraničí, úředně ověřena. Požadavek na ověření pravosti těchto úředních razítek a podpisů se nevztahuje na doklady předložené občanem členského státu Evropské unie nebo právnickou osobou se sídlem, ústřední správou nebo hlavním místem své podnikatelské činnosti v členském státu Evropské unie, nejsou-li pochybnosti o pravosti úředního razítka nebo podpisu.

§ 25

Pro účely tohoto zákona se považuje za občana členského státu Evropské unie i občan jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru a občan Švýcarské konfederace. Za právnickou osobu se sídlem na území členského státu Evropské unie se pro účely tohoto zákona považuje i právnická osoba se sídlem v jiném smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru a právnická osoba se sídlem na území Švýcarské konfederace.

§ 26

Působnost stanovená tímto zákonem orgánům obce podle § 21 odst. 4, obecnímu úřadu a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností je působností přenesenou.

§ 27

(1) Ministerstvo vnitra vydá vyhlášku k provedení § 5 odst. 3, § 7 odst. 6 a § 8 odst. 2.

(2) Ministerstvo zdravotnictví vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 6 a §10.

§ 28

Přechodné ustanovení

(1) Podmínky stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy pro nabízení a vykonávání prostituce musí být splněny do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Podmínky stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy pro provozování zařízení musí být splněny do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 29

Zrušovací ustanovení

Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, se zrušuje.

§ 30

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem, kdy nabude účinnosti výpověď Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a jejího závěrečného protokolu ze dne 21. března 1950.